

Quintus liber

Trū autē p̄rīum vel non p̄rīū qd dictū ē p̄ hoc p̄spiciendum. Iste est quicuſ liber topicoz. In quo p̄bs determinat dō pblematē p̄rī. Et cōtinet quicq̄ tractatus. In p̄mo p̄it diuisionē p̄rī. In scđo determinat de eo q̄ ad esse bonitatem ibi (Primum quid) In tertio de pblemate p̄rī p̄parti ad lbcem ibi (Deinde restriūti) In q̄to vocet terminare pblema p̄rī respiciendo ab oposito ad locos extrinsecos ibi (Deinde q̄ ex o p̄positis) In quarto vocet terminare pblema p̄rī p̄parti ad actum et potentia fīm supabundantiam et defectum ibi (Deinde deltrenti) Primum tractatus habet vñ capitulo quod dividitur in duas ptes. In p̄ma pte p̄ponit intentus. In scđo exequit ipsum ponendo mōs p̄rī ibi (Assignat aut) Quo ad p̄mū dicte vtrū aliquid sit assignatum ali cū inesse vt p̄rī vñl nō p̄spiciendū est p̄ consideraciones sequentes. Ratio at istius ordinis est fīm dīm. Albus q̄ p̄rī p̄dicatur querimur et non essentialiter ideo p̄ce dit definitionē fīm viam generationis q̄ est ab imperfecti onibus q̄ supaddit ei essentialiter inesse.

Assignat p̄rī aut p̄ se et semp -aut ad aliud et qñq̄. vt p̄ se quidē hois animal manuētū natura. Ad aliud aut ut anime ad corpus qm̄ hoc quidē impatiūm-illud aut dīmō stratiū est semp aut ut dei animal imortale. Qñ at ut alic̄ hōis abulare in theatro

Si ponit diuisionē p̄rī. Quia aut est p̄rī p̄ se q̄d in nulla pte in nullo tpe subiectū relinquit et qd au tra p̄ncipijs essentialib⁹ subiecti exīs accēs p̄ se sp̄ci. Aut assignatur ad alterz extra subiectū et hoc est qm̄ b̄ est aliquā p̄rīum. qm̄ p̄mī est ut p̄ se hōis p̄rīum est q̄ sit animal manuētū natura. (Dicuntur at p̄ se) q̄ dūcunt i scđo mō p̄scatis nec vñq̄ reserū speciem cui est p̄rīum. et iō dī natura sequens est tñ accēs. q̄ est sequens totū esse specie. Omne at qd non est de esse rei s̄ sequens ip̄m ēi generē accidentis et q̄ fluit de essentialibus specie iō dicitur accidentis specie non individui. et quia species ē cōmuniis et essentialis similitudo individuoꝝ ideo cōvenit omni. et q̄ de esse specie fluit ideo cōvenit soli. et q̄ substantia non derelinquit q̄ semp assūnt ideo semper cōvenit. Ad aliud autē p̄rīum est qm̄ p̄rīum est aie ad corpus sibi p̄iunctū respiciendo. vt dīcī plato in letegi/ is qm̄ hoc quidē q̄ est anima est impatiūm. et b̄ sc̄z cor pus p̄rīum est ministratū p̄ exhibitionem mēdorozū ad actus q̄s impat anima et fīm platonem hoc non ēni si pfecte anime. quia sensibilitas est p̄ se aie. et vegetabilitas est p̄ se anime. et ideo ut idem dīcī magis bruta agunt a natura q̄ agunt. nec impant p̄rie. quia a materia non elevantur sed impantur p̄rie. Semp autē p̄rīum est qd nec derelinquit subiectum in se. nec in ap titudine. nec potentia ad actum. vt dei dicitur p̄rī ani mal imortale esse fīm q̄ deus dicitur substantia intelle ctualis divina aptitudinez mobilitatis non habens. p̄ se incorruptibilitatem substantie ut dīcī plato. Unde apulegus in libro de teo socratis dīcī q̄ temones sunt animalia corpore aerea. et hoc modo dīcī orpheus q̄ aer est plenus dīs. Hec dīcīt p̄ria scilicet p̄ se. p̄rīum ad aliud sunt p̄ria consequentia naturale esse specie. Sed

p̄rīum semp assignatum est fin positionem platois q̄ simpliciter loquendo de teo non potest assignari. p̄rīum cum nūl sit in ipso accidentale. p̄rī vero q̄ siue ali qm̄ appellatur p̄ defectum hūus qd est p̄ se sicut ac̄to minis qui domini aliquā p̄uenit sicut ambulare in theatro. qm̄ solus ambulat in theatro qd non dicitur p̄rīum nisi qm̄ soli conuenit est causatum ab accidente in dividitur non a p̄ncipijs specie. et ideo alijs individuis eiusdem specie non conuenit p̄ter qd non contingit omnī nec soli specie. nec semp.

Est autem p̄rīum qd ad alterz assignatū est. aut duo pblematā aut quattuor. Nam si de hoc qd fuerit assignatū. de illo vero negatum idem ip̄m duo tñ pblematā fiunt. veld hominis ad equū. p̄rīum qm̄ bipes est. nam et qm̄ homo non bipes est conabit̄ quis. et qm̄ equ⁹ bipes vtrūq̄ aut interimet p̄rī. Si at de vtrōq̄ vtrōq̄ assignatum fuerit. et de vtrōq̄ negatū. quattuor pblematā erunt vellud hominis. p̄rīum ad equū qm̄ hic qd bipes ille aut quadrupes. Nā et qm̄ homo non bipes est. et qm̄ quadrupes est natus est conari. et qm̄ equus bipes et qm̄ non quadrupes possibile est conari. Quolibet igitur mō ostē so interimitur qd p̄positum est.

Hic p̄bs ostendit quoꝝ pblematā facit p̄rīum ad alterz. doc est queꝝ modis p̄tingit terminare pblematā de p̄pno ad aliud. et dīcī q̄b̄ p̄tingit duobus modis. l'ētū or modis exemplum est vt si q̄ratur vtrū esse bipedez sic p̄rīum hominis respectu equi vel non illud. pblema p̄c terminari duobus modis. Uno modo si ostenderetur q̄ homo non esset bipes. Scđo si ostenderetur q̄ equus esset bipes. vtrōq̄ enī istoz modoz interemptum est. pblema et pblema ad aliud. quia bipes est p̄rīum ad aliud. Si vero pblema de p̄pno sic p̄ponereur vtrū ēē bipes sit p̄rīum hominis respectu equi esse quadrupes. deni si p̄rīum equi respectu dominus. vel non. tunc illud pblema contingit quadrupliciter interimere. Primo si ostendatur q̄ homo non sit bipes. Scđo si ostendatur q̄ equus sit bipes. Tertio si ostendatur q̄ b̄ sit quadrupes. Quarto si ostendatur q̄ equus non sit quadrupes.

Est autem p̄ se quidē p̄rīum. qd ad oīnia assignatur et ab omni separat quemadmodū dum hominis animal mortale discipline susceptibile. Ad aliud autem qd non ab omni. sed ab aliquo statuto determinat vellud virtutis ad disciplinam. qm̄ hec quidē in pluribus. illa autem in rationali tantum. et i habentibus rationem nata est fieri. Semp at qd fīm omne tempus verum est. et nunq̄ suū subctm̄ fīliq̄ veld aīal et aīar corpe p̄positū ē. Qñ v̄o q̄ scđm temp⁹ aliqd v̄ez est et non ex necessitate semp p̄seq̄tur. vellud alic⁹ hominis ambulare in foro.

Topicon

Hic p̄b̄s distinguit mēbra p̄dcē diuisionis. et dicit q̄ p̄p̄iū p̄ se est q̄d inest om̄ib⁹ p̄tentis s̄b sp̄cāḡ p̄tib⁹ s̄b / iectiūs. et om̄i p̄uenit. et s̄m actū ab oībus sep̄at. et idō cōuenit soli quēadmodū. p̄p̄iū t̄b̄s est q̄ sit aīal rōnale mortale disciplie susceptibile. q̄d sep̄at a bruto. Q̄uis aut̄ in aīalia bruta q̄dā sunt alijs magis discipliabilitia ut in libro de aīaliib⁹ dicit p̄b̄s t̄i nō s̄l susceptibilis discipline p̄ iudiciū rōis siue discretōem rōis. q̄ rōnez nō b̄nt p̄ferentē te acceptis q̄ sensum ad finē veri p̄tendēt sed q̄dam in op̄abilib⁹ imitante disciplinā p̄ memoriam p̄t̄audiit vel vīsi. Ad aliud vero p̄p̄iū est q̄d nō sep̄at ab om̄ib⁹ termīnū siue sep̄at t̄ distinguit ab aliquo statu eo sb̄iecto vel sp̄e cui illud s̄m aptitudinē nō p̄t p̄ueire. si eūt̄ vītūs ad disciplinā p̄pare. p̄p̄iū ē q̄ vītūs ē in plurib⁹. disciplina in uno s̄z in rōnali t̄m. et in b̄ntib⁹ ratiōne nata est fieri. Et sermo est de vīture naturali q̄ terminus ultim⁹ ē s̄m actū optimū vniuersiūs sb̄iecti vel sp̄e. q̄d dicim⁹ q̄ alia est vītūs t̄b̄s. alia vītūs eq̄. alia leonis. et in eadē sp̄e differt s̄m actū et officia. aut alia ē s̄t̄us ciuii. alia militis. alia ducis. et sic vītūs circa m̄la valde fieri b̄z. et id nata fieri in uno aliq̄ t̄m. s̄ in ml̄tis s̄m naturā officior̄ et actūs. p̄p̄iōz diversitatē. His ciplinā aut̄ appellat̄ speculator te acceptis q̄ sensum ad finē veri. et q̄ iste act⁹ nō ē nūt̄ rōnis. id nō b̄z sui boni vītūm nisi in b̄ntib⁹ rōem. Et aut̄ q̄ sp̄ est. p̄p̄iū p̄tingit q̄ s̄m oīte temp⁹ vīz est et nūq̄ relinq̄t s̄b cīm velud est illud p̄p̄iū aīalis. q̄ aīal est p̄positū ex corpe et aīa. Q̄uis aīa lī sic cēntiale p̄poni ex corpe et aīa. Sūt̄ enī cēntiale cōposito aīali p̄ponētae corp⁹ et aīa. t̄n p̄positū esse ex his cōsequit̄ ad ip̄m p̄positū iā inesse p̄stitutū. et ideo est accide tale et p̄p̄iū. Sed p̄p̄iū q̄n̄ est q̄d s̄m aliq̄ t̄p̄s est vīz et nō et necessitate vī. p̄p̄iū p̄ se et nō ad aliud. et nō semper iter est. p̄p̄iū. et id nec ex necessitate nec semp̄ cōsequitur ad sb̄iectū. sicut p̄p̄iū alicuī homis est ambulare in foro q̄n̄ solus in foro ambulare.

Est aut̄ ad alterz. p̄p̄iū assīgre et differētiam dicere. aut̄ in om̄ibus et sp̄. aut̄ sepius et in plurib⁹. In om̄ib⁹ quidem et semp̄. vel lud homis. p̄p̄iū ad equū q̄m bipes. Nā homo quidem semp̄ et om̄ibus ē bipes. equus aut̄ nullus est bipes et nūq̄. Sep̄ius aut̄ et in plurib⁹ velud rationabil. p̄p̄iū ad t̄cu p̄scibile et irascibile q̄ b̄ q̄dem imperat. illa aut̄ ministrat. Nā neq̄ rōnabile semp̄ imp̄rat. sed quādoq̄ et imp̄at. neq̄ cōcupiscible et irascibile semp̄ imp̄antur. sed et imp̄ant quādoq̄. cū fuerit p̄uersa aīa hominis.

Hic p̄b̄s subdividit. p̄p̄iū ad aliud dices. Q̄ p̄p̄iū ad aliud. quiddā est q̄d inest om̄ibus p̄tentis s̄b specie et semp̄. Aliud vero est q̄d nō inest semp̄ sed sep̄. Exemplū p̄m̄ est vt esse bipedē est. p̄p̄iū hominis respectu equi. q̄ om̄is homo et semper homo est bipes. q̄tū est te in tentōne nature p̄ducētis. et hoc mō. p̄p̄iū ad aliud reducit̄ ad. p̄p̄iū p̄ se. Equus aut̄ null⁹ ex natura sua est bipes et nūq̄. Exemplū scđi est. vt. p̄p̄iū vītūs rationalis cōpate ad concupiscibilem est q̄ ipa q̄nidē imp̄ar. et ille ministrat et imp̄antur. Hoc aut̄ nō cōuenit om̄i neḡ

semper. Quia rationale nō semper actu imperat. q̄b̄s habeat imp̄are. In intēpato em̄ et molli q̄ s̄m rōnem corrupte est. et dicit septimo ethicoz ratio imp̄atur. neq̄ cōcupiscibile et irascibile semp̄ imp̄antur. quandoq̄ imperat cum fuerit aīa hominis p̄uersa s̄m passionem et rōnem corrupta sicut in intēpato et molli. In contineente em̄ corrupto t̄m s̄m passionem. ratio quāda imp̄rat s̄ vi passionis imp̄edit imp̄ium ne p̄ueniat ad effe ctum. et hoc mō. p̄p̄iū ad aliud reducit̄ ad. p̄p̄iū quādo.

Proprioz aut̄ sunt rōnalia maxime que per se et semp̄ et q̄ ad aliud. Nam q̄d ad aliis est. p̄p̄iū. plura p̄blemata sunt quēadmodū dīcim⁹ et prius. Nā aut̄ duo aut̄ q̄ttū. or ex necessitate fūt̄ p̄blemata. plures aut̄ rōnes fūt̄ ad hoc. Qd aut̄ p̄ se est et semper ad multa est argumētari et ad plura tempora obseruare. Qd per se q̄dem ad multa nā ad vñiquodq̄ eorum q̄ sunt oportet ei inesse. p̄p̄iū. q̄re si nō ad om̄ia. sep̄at nō erit bene assignatū. p̄p̄iū. Qd aut̄ semp̄ ad plura tēpora obseruare siue nō inest siue nō infuit. si ue nō inerit nō erit p̄p̄iū. Quod vero q̄n̄ doq̄ ad illud ad quod nūc dīcim⁹ tempus cōsideram⁹. nō igit̄ sunt ratiocinatōnes ad ip̄m plures. Rōnale aut̄ est hoc p̄blema ad quod rōcinatōnes sunt sp̄isse et bone.

Hic p̄sequēt̄ p̄b̄s ponit̄ alia diuisionē. p̄p̄iū s̄m q̄ propriū efficiā dialecticū et rationē est terminabile dīcens in effectu q̄ p̄p̄iōz q̄dam sunt rōnalia. q̄dam irra tionalia. p̄p̄iū rōnale est sicut lince dicitur rōnales ab euclide. quib⁹ p̄t̄is rōcinamur. et sic dīcim⁹ p̄p̄iū rōt̄ale in cui⁹ assignatōe multa ponunt̄ ex quib⁹ p̄rōcītōnes dialecticas cōstrui vel interim potest. Irrōnale vero q̄ p̄ ea q̄ in ei⁹ assignatōe postea sunt p̄ rōnes diale cicas illud destrui nō potest. Et s̄m illa. p̄p̄iū maxime sunt rōnabilia q̄ sunt. p̄p̄iū p̄ se et semp̄. et post illa sunt rōnalia illa que sunt ad aliud. Quia ad hoc p̄p̄iū q̄d est ad alia plura sunt p̄blemata duo s̄z vel q̄t̄uoz et pau lo an̄ dīcī. plures enī rōcinatōnes siue syllogismi diale cīcī possunt fieri ad hoc duo vel q̄t̄uo. p̄blema. Quod aut̄ p̄ se et semp̄ inest illud. p̄p̄iū ad multa et p̄ multa argumētari cōtingit syllogismo diale tico. Et talia. p̄p̄iū est obseruare ad plura ad q̄ potest cōsiderari q̄ p̄t̄is positis in refinitione et. Et hoc patet q̄ per se. p̄p̄iū est ad multa definitua cōsiderādo. Quia oportet illud inesse suo sb̄iecto ad vñiquodq̄ cōtentū s̄b subiecto. et ergo si aliquid assignatū fuerit vt p̄ se. p̄p̄iū. et nō est ad officia nec ab om̄i alio sep̄at quod nō est p̄tentur sub suo sb̄iecto. nō erit. p̄p̄iū tēne assignatū. Q̄ aut̄ p̄p̄iū semp̄ est ad plura t̄pa relati oportet obseruare si in qualitē temp⁹ cōueniat. si enī non est in p̄nti. vel nō fuit in preterito. vel in futuro nō erit. interim p̄blema. Quia. p̄p̄iū semp̄ inest in om̄i p̄sentī et insit in om̄i p̄terito. et inerit in om̄i futuro. Propriū vero quādo nō cōsideram⁹ nisi referendo ip̄m ad t̄p̄s p̄sens. s̄z q̄ nūc inest in quo soli illud accidit inesse et nō refiri

Quintus liber

mus ad plura. Non enim sunt aut possunt esse rationes plures ad ipsum terminandum ratione irrationali est problema. Rationale vero est ad quod sunt rationes multe spissae ratione siue efficaces ad concludendum. Problema vero sunt que multis rationibus et mediis in principalibus et particularibus proportionibus sunt firmate talibus enim et de primo posterior in spissantur syllogismi et maxime dialectici quod sunt multa talia.

Ergo ad aliud quidem proprium dicendum ex his que sunt de accidente locis propiciendu. Si huic quidez accedit illi vero non accidit. De his autem quod per se post hoc considerandu.

Hicbus excludit proprium ad aliud volens quod in isto quoniam non sunt terminanda problemata proprium ad aliud. Quia terminaciones problematum ad aliud patent ex his que dicta sunt in secundo et in tertio huius ubi terminantur problemata te accidet etius annexo. Tebis igitur quod per se insunse considerandum est post hec.

Rimur quidem si non bene assignatum est proprium. Aut bene eius autem quod est non bene. Aut bene unum quidem sed non per notiora. Aut per notiora positum est proprium. Ergo destruente quidem si non per notiora est. Eius autem quod non per notiora est hoc quidem si omnino ignorans positum est proprium. Nam propter notioram proprium facimus nam discendi causa et proprium definitores facimus per notiora et redendum. Sic enim erit magis cognoscere sufficienter. Et quod ponit ignis proprium est similius aie signatore quam sit ignis utrum aia. Magis enim scimus quid sit ignis quam anima. Non ergo erit bene positum proprium ignis similius anima. Aliud autem si non notius est bene inesse. Dicitur autem non solu notius esse recte sed et huic inesse notius esse nam qui non scit si huic inest neque si illi solu inest cognoscit. Quare quo liber horum accidente obscurum si proprium. Ut quia qui ponit ignis proprium in quo primo anima nata est esse signatore vtitur quam sit ignis. hoc quod est si in hoc est anima et si in primo inest non erit bene positum proprium ignis in quo primo aia nata est.

Ita est secundus tractatus. In quo prius psequitur intentum docens terminare problemata te proprio modo videndum est quidem proprium fuerit tene assignatum vel non bene assignatum. Et ad bene ponit certas considerationes. Prima est. Si aliquid fuerit assignatum alicuius subiecto tanquam proprium. Considerandum est primo si est assignatum subiecto per non notiora subiecto. vel si est assignatum per notiora subiecto. Si proprium tunc destruit problemata proprium. Contingit autem duobus modis proprium non esse positum per notiora. unum est quo ad esse proprium et aliud quo ad bene esse proprium. Primus modus quo ad esse est si omnino quo ad esse ignotum est proprium quod positum est quam esse subiecti cuius est assigna-

tum proprium tunc intermixtum. Et tunc erit bene assignatum ut quod dixerit. si non sit et subiecti et erit assignatum sed bene esse proprium. Quia proprium et definitio propter bene reddunt ut inotescat id cui est proprium et id cui est definitio. Sicut enim per definitionem cognoscimus totam subiectam. sic per proprium tanquam per actionem speciei cognoscimus posse subiectam vel ipsum subiectum. Quia accidentia supponit propriam magnitudinem perferunt ad cognoscendum quod quod est. ut de primo te aia. ex quo per proprium redditum est notiora quam subiectum. quod sic sufficietur ipsum cognoscere. si per notiora fuerit assignatum. Si vero per notiora ponit erit quod ad bene male assignatum proprium. Ex parte huius est quod ponit rem oportet et collega ei leucippus. proprium sit per similius aie corporis bene est in ter corpora. In hac enim consideratione proprium ponit aia quam sensibili cognitorum signatorem ignis magis enim scimus scia quod ad nos quod est ignis quam quod est aia. non enim positum est ignis proprium per sensibilem aie corporis id est in corpore. Secunda consideratio est in notiori. si non est notior proprium huic subiecto cui assignatur inesse quam subiectum esse finis seu per proprium non solu notior est finis seu. bene opus notior esse ipsum huic subiecto inesse. Et rō est quod non scit si huic inest neque cognoscit si illi solu inest. Et sic non scit si est proprium eo quod substantia proprium est per solu inesse sic non scit proprium. Quare qualiter dororum duorum motorum accidente obscurum sit proprium et sic per ipsum non potest innoscere subiectum. et per sequentes male est assignatum. Secundum exemplum huius est ut quod ponit proprium ignis esse in quo primo nata est esse anima. signatore vtitur proprium quo ad esse quam subiectum scit ignis sit. Non igit bene erit positum proprium ignis in quo primo nata est esse aia. ita quod proprium sit aie inesse ignis et primo inesse ignis. Et intelligendum est istud ex parte calore naturali quod ignis bene proprietas et quod mobilitas ignis putabatur esse ex atomis rotundis per motum et eiusdem putabatur esse aia quod principium motus vitez motus cordis.

Terterum est si per notiora positum est proprium. et si per notiora sed utrumque modum erit bene sed bene possumus proprium. Nam affirmatur in loco de eo quod bene aliud quod est finis bene solu aliud est simpli demissa bene quod est bene. ut quod dicit ait proprium sensu hinc per notiora et notior assignatur proprium sed utrumque modum erit bene assignatum. finis hoc proprium animalis sensum habere.

Hic post tertiam considerationem quod est constructione dicens si per notiora positum est proprium finis utrumque modum. finis est et finis inesse tunc finis bene quod est bene proprium erit bene finis assignatum. Dicitur autem sed utrumque modum affirmatur in loco de eo quod bene quod est bene assignatum. proprium sed utrumque modum entitate alicuius alii siue quod non est proprium bene assignatum finis est bene assignatum. finis bene assignatum est. sicut in sensu aliqui definiti per esse bene assignata quod ad genitum non est bene assignata quo ad differentiam. Et huius exempli ponit probus ut quod dixit ait proprium esse sensum batere per notiora et notior us tenuit proprium et video finis utrumque modum sensum batere est bene assignatum tanquam proprium animalis.

Circa textum sunt dubia Primum est. Quomodo proprium causatum a principiis speciei et effectus potest esse notius specie cum tamen ex hoc reatur ignotius. Solutio Alberti. Subiectum est notius specie natura et causa sicut subiecta accidente. sed proprium deesse nonnotius quo ad nos et huius signum quod accipitur ab eo

Topicoꝝ

quod est esse cōsequēs. et hoc mō intelligit q̄ dicitur hic syllogism⁹ aut̄ dialectic⁹ ex talib⁹ signis pcedit.

Secundum dubium est

Quoꝝ pbs docet terminare pblema p̄p̄ij dialectice cu tñ hoc videat ad demonstratore p̄timere q̄ demonstrat p̄p̄iam passionē de sbecto. So° alberti Ad demonstratore p̄tinet q̄ gnoscere cām inherētē p̄p̄ij in sbecto. sicut in p̄mo posterior p̄tēt̄ s̄ dialectic⁹ bñ p̄t terminare inb̄ rentia p̄p̄ij. sic terminat pblema de p̄p̄io q̄ ip̄a inb̄ rentia p̄cōia et p̄babilitia determinatur.

Tertium dubium est.

Quare p̄sideratōes p̄structiue ponunt hic iuxta destruc-
tiuas. So° q̄ p̄p̄ij est p̄uertibile cu sp̄e. et iō p̄ que-
cūq̄ p̄struit q̄tū ad inesse q̄ oposita illorūz restriuit
q̄tū ad inesse q̄d nō est in accide. nec in gne hoc tñ ver-
est q̄ p̄sideratōes p̄p̄ij q̄tū ad bñ esse nō restriuit ipsuz
simp̄l̄s restriuit bñ esse iōl̄ q̄tū ad hoc et nō simplic̄.
Quia ex multis p̄struit et restriuit bñ esse. p̄p̄ij. et p̄side-
ratio q̄līter respicit ad vnu illoꝝ tñ. et iō nō p̄struit vel
restriuit bene simp̄l̄s construit vel restriuit ad hoc q̄ de
multis considerat.

Destruēti deīn q̄dem si q̄d noīm q̄d i p̄
p̄rio fuit assigntum multipl̄ dr̄. et v̄l̄ etiāz tota
orō plura fcat. nō em̄ erit bñ assigntum. p̄p̄ij
vt q̄m sentire multa fcat. vnu q̄dem sensum
babere alteꝝ at sensu vti-n̄ erit bñ positum
alilis. p̄p̄ij quod natū est sentire. p̄pter hoc
aut̄ n̄ vtendū est noīe q̄d multipl̄ dicit̄. neq̄
orōe q̄ plura fcat. q̄m quod multipl̄ dicit̄
obscuz facit quod dc̄m est. dubitāte eo qui
debet argmetari vt̄ forte dicit eoꝝ q̄ mul-
tipliciter dicit̄. nā p̄p̄ij discedi grā assi-
gnat. Ampli⁹ at ad h̄ nccārium est increpa-
tionē aliquā fieri sic assigntib⁹ p̄p̄ij. q̄m
indissōnatēm quis facit syllogismū de eo q̄
multipliciter dicit̄.

Hic pbs ponit p̄sideratōem de p̄p̄io penes obscur-
tate sermois. et p̄mo ex pte. p̄p̄ij. scđo ex p̄siblectiue
ill⁹ cui assignat p̄p̄ij. Quo ad p̄mū est p̄ma. p̄sida/
ratio ista. Si i q̄s v̄l̄ restriuere. pblema te. p̄p̄io inspi-
ciendū est si q̄d siue aliqd noīm q̄ in. p̄p̄ij si assignata
ad circuloquēdū ip̄m. p̄p̄ij multipl̄ dr̄ fm̄ equocatōez
vel etiā si tota orō plura significat q̄z ap̄bilogicā mul-
tiplicitatē et si sic nō erit. p̄p̄ij bñ assignati. Exemplū ē
vt sentire equoce multa significat. vno mō fecit sensum
batere in habitu. Alio mō significat sensu vti fm̄ agere
et iō male assignat. p̄p̄ij alilis q̄d est natū sentire. Et
tāgit pbs duas cas̄. p̄pter q̄e multipl̄ nō d̄ assignari
pro. p̄p̄io. Deīna q̄ illud q̄d dr̄ multipl̄ obscurz facit
id q̄d dc̄m est ad. p̄p̄ij circuloquētōem. q̄z oponēs qui
debet argmetari ad terminādūm. p̄p̄ij dubitare p̄ te
multipl̄. et iō multipl̄ incoueniēter assignat. p̄p̄ij.
Quia p̄p̄ij discedi grā assignat. multipl̄ vero nō doc̄
sed obscurat. Scđo rō est q̄z oponēs ponens aliqd
multipl̄. p̄p̄io p̄t increpari siue sustinere increpati-

nem. Quia sunt mali socij cōe opus disputatōis imp̄y
diētes et trāficerēs disputatōem dialecticā ad sophisti-
cā. q̄ sic assignare p̄p̄ij in dissonāti sensu quē nō inten-
dit mūdens facit syllogismū de eo siue ad id q̄d multipl̄
dicit̄. et q̄z vt increpatōem euadat p̄ simpliciter dicta te,
let assignare p̄p̄ij.

Astruēti aut̄ si nō plura fcat neq̄ nomini
q̄d. neq̄ tota orō erit bñ bñ positū. p̄p̄ij. vt
q̄z neq̄ corp⁹ plura fcat. neq̄ mobilissimū
in supiorē locū. neq̄ quod ex his p̄positū est
erit bñ positū fm̄ h̄ ignis. p̄p̄ij corp⁹ mo-
bilissimū in supiorem lo cum.

Hic pbs ponit p̄sideratōem p̄structiua dicēs. Si fu-
erit assignat̄ aliqd. p̄p̄ij in q̄d nō ponit termin⁹ mul-
tiplex vel orō plur a significat̄. p̄struēti est. pblema et
p̄p̄ij bñ est assignat̄. Cui exemplū est vt q̄z neq̄ cor-
pus multipl̄ dc̄m plura significat̄. neq̄ mobilissimū in
supiorem locū. neq̄ totū q̄d ex his p̄positū est quod est
oratio circuloquēs. p̄p̄ij erit bene quo ad hoc assignt̄
p̄p̄ij ignis q̄ e corp⁹ mobilissimū in supiore locū.

Deinde destruēti quidē si multipl̄ dicit̄.
illud cui p̄p̄ij assignat̄ nō determinat̄ autē
cui eoꝝ p̄p̄ij ponat̄. n̄ erit bñ assignat̄. p̄
p̄ij. Ob q̄s aut̄ cas̄ n̄ est dubiū ex his que
p̄r̄dcā st̄. nam eadē accidere nccāriū ē. vt
hoc scire plura significat vnum em̄ sciētiam
habere ip̄m. alteꝝ. aut̄ scia vti idē. aliud v̄o
sciam eē eius. aliud at̄ scia vti eī. n̄ erit eī. q̄d
est scire h̄. bñ assignat̄. p̄p̄ij vllum n̄ deter-
miato cuius ponit̄ horum. p̄p̄ij.

Hic pbs ponit p̄sideratōem ex pte eī. q̄d est. p̄p̄ij
et p̄mo restriuā scđo p̄structiua. Prima est v̄l̄es re-
struēre. pblema. p̄p̄ij habet respicere in sbecto si multipl̄
illud sbecto dr̄. p̄p̄ij assignat̄. n̄ determinat̄ p̄ distinc-
tione multipl̄icas cui illoꝝ hoc el̄ in quo sensu accepto
p̄p̄ij ponat̄ n̄ em̄ tūc erit. p̄p̄ij bñ assignat̄. Ob q̄s
aut̄ cas̄ hoc vtingit n̄ est dubiū. q̄z paulo aū dc̄m est q̄
multiplicitas gnat̄ obscuritatē. et sicidē incoueniētē acci-
dit ex multiplicitate sbecti q̄d accidit ex multiplicitate
p̄p̄ij. Cui ex̄ est. vt hoc scire plura fcat. ita ḡpnōmē h̄
sic sbecto et scire. p̄p̄ij. q̄z fm̄ vnu sensum in quo illud
ḡpnōmē hoc est n̄i casus est ip̄m sciam batere in habitu
In alio vero sensu in quo ē eiusdē casus n̄i est scia vti
fm̄ agere. In alio vero tertio sensu in quo ḡpnōmē hoc
est acci casus sciam esse. hoc est te ip̄o eē. et iō eī. p̄p̄ij cu-
ius circuloquētio est scire hoc. n̄ est bene positiū q̄n̄
determinat̄ cui v̄o ē in q̄ sensu dc̄m ponit̄. p̄p̄ij

Astruēti vero si nō dicit̄ multipl̄ h̄ cui⁹
propriet̄ ponit̄. sed vnu et simp̄l̄. erit em̄ po-
sitū fm̄ h̄. p̄p̄ij. vt q̄m homo simp̄l̄ dicit̄
erit bñ positū bñ h̄ homis. p̄p̄ij animal mā-
suetum natura.

Hic ponit̄ cōsiderationē cōstructiua dicēs. Si ali-
quid fuerit assignat̄. p̄p̄ij alic⁹ sbecti. si sbecti n̄o
multipl̄ dr̄. h̄ est vnu simplex q̄z sermonē est bñ assignat̄.

Quintus liber

tum, p̄rū ei⁹ fm̄ b̄d est ex ea pte Ex⁹ est. vt bō simpliciter dicitur. sic p̄rūm eius om̄i p̄uenies et semp̄ est q̄ e animal mansuetum natura

Circa tertum expositū sūt dubia.

Primū. Quō. p̄-dic̄t corpus esse sup̄ simpliciter dcm̄ cū cī dīr̄ te corpe naturali mat̄ematico r̄ boies etiā sim̄ plīcer in p̄posito cū dicatur te boie vero r̄ picto. So Alberti corp⁹ in p̄posito accipit̄ ut restrictus ad corp̄ naturale mobile. r̄ bō ut restringit̄ ad boiem v̄p̄.

Secūdum dubium est

Prop̄e quid multiplex respicitur in fallacia in dcōne r̄ non obscuritas b̄m fallatiā extra dcōnem. Solutio Alberti fallacia extra dictōnem fī argumentatione p̄ quā non fī circuloquio p̄p̄ū s̄ multiplex i dcōne ē in nōiōne p̄ quā fī p̄p̄ū circumloquio.

Dein̄ destrūeti quidē si frequēter dc̄m̄ est idē in p̄p̄io. Sepe em̄ latēt hoc faciētes. r̄ in p̄p̄is quēadmodū i definitōib⁹. nō erit at b̄n̄ positū q̄ b̄ passuz est p̄p̄ū. Conturbat em̄ audiētes qđ frequēter dic̄t. Incertum ḡ ncc̄m̄ est fieri. r̄ ad b̄ exercitari vident̄ eueni et aut̄ frequēter dicere idez duobus modis. vno quidem qñ nōiauerit frequēter idē. ve ludsi quis p̄p̄ū assignet ignis corp⁹ tenuis simū corp̄oz. Hoc em̄ frequēter dicit corp⁹. Secūdū aut̄ si quis assumat definitōnes p̄ nōib⁹. velud si quis reddat terre p̄p̄ū sub stātiaz que marime corp̄oz. b̄m̄ naturā fer̄ i inferiorē locū. Dein̄ assumat pro corpib⁹ b̄m̄i substārias. vñ em̄ r̄ idē est corpus et b̄m̄i substāria. Erit ergo b̄ modo substātia frequēter dicta. quare neutrū erit bene possum p̄p̄ū.

In hac p̄e. p̄-dicit iterinere p̄p̄ū ex pte sup̄fluitatis. r̄ p̄mo ex presup̄fluitatē. Sc̄do diuersor̄. Ses̄cūda ibi (Dein̄ destrūenti) Quod ad p̄m̄ est p̄sideratio. Si aliquis vult destruere p̄p̄ū sive orōnem circuloquē tem p̄p̄ū vidēt̄ est si idē frequēter explicet dcm̄ est i p̄p̄io. Sepe em̄ latēt b̄ facere i p̄p̄io quēadmodū in definitōib⁹. r̄ frequēter latent dicetes idē. r̄ b̄m̄ b̄n̄ erit p̄positum p̄p̄ū ex quo ip̄m̄ assignat cā manifestatōnis r̄ non latētie. r̄ id nō bene positū p̄p̄ū qđ b̄ est passuz id est repetitōnes. Repetitio em̄ eiusdē pr̄urbat audientē cuz sit sufflua. Quis em̄ nō inducat nugatōnēq̄ illa interi meret entitatē p̄p̄ū. nō bonitatē em̄. Impedit em̄ illa i ista p̄sideratione. p̄pter p̄ticiā p̄sideratioē q̄ vñ accipi tur v̄ ps alter⁹. vt i ex statī p̄tebat p̄turbat tū ista p̄x/ titio i p̄dit manifestatōnes. p̄p̄ū eo q̄ non p̄tētē de essētia. p̄p̄ū. cū p̄p̄ū si te natura accītū. eo q̄ p̄seq̄t̄ to/ tum esse subiecti. r̄ si p̄turbat audientē qđ frequēt̄ dīr̄. r̄ idē frequēt̄ ncc̄m̄ est fieri. p̄p̄ū ex frequēter dicto. Alia etiā est. q̄ assignantes hocmodo p̄p̄ū possunt incre/ pari. Duobus autē modis p̄tingit idē dici frequēter. Uno qñ quis xp̄licite nōiauerit idē frequēter. qđ est

vt si quis ponēdo p̄p̄ū ignis dicit q̄ ignis sit corp⁹ te/ nuissim̄ corp̄m̄. b̄m̄ sic assignat̄ frequēter. b̄c̄ est bis dicit corp⁹ p̄ significatōnem vocis. Quis p̄ modū fecit p̄tue p̄sideratioē videat diuersor̄. Secūdū eueit fre/ quēter idē dicere intellectū in voce explicita sive expli/ cite p̄p̄ita. r̄ tūc manifestū est q̄ frequēter idē dicit si quis pro nōib⁹ p̄sū assignet definitōnes eoz. que i ora/ tione circuloquē p̄p̄ū ponunt Ex⁹ est. vt si quis red/ dat sive terre p̄p̄ū ponat. q̄ est substātia q̄ marime corp̄m̄ fer̄ in inferiore locū. id est centrum. Dein̄ si loco illi⁹ geni/ tiū corp̄m̄ ponat definitōnem corp̄m̄ id est substātarum corp̄oar̄. in cōst̄m̄ definitū p̄ma vñ istā tra est substātia q̄ marime corp̄o. id est corp̄oar̄. substātia fertur i inferi/ ore locū idē dēt̄ manifestū est q̄ sp̄es cū ḡne ponit̄ in eadē assignatione. q̄ dīr̄ q̄ ignis est substātia corp̄oar̄ q̄ maxī me corp̄oar̄. substātia fertur in inferiore locū. r̄ sic patet q̄ frequēter idē dīr̄ q̄ vñ cōst̄m̄ ad significatū sive in/ tellectū est corp⁹. r̄ h̄i⁹ v̄oest corp̄oar̄ substātia. r̄ sic p̄z q̄ substātia b̄ modo b̄m̄ intellectū erit frequēter dicta. r̄ sic fit p̄turbatio in audiētes quare neutrū s̄c̄neq̄ frequēt̄ dictum in voce neq̄ frequēter iteratū b̄m̄ intellectus est conuenienter possum p̄p̄ū.

Astruenti v̄o si nullo v̄t̄ frequēter nōie eodē erit b̄m̄ hoc bene assignatū p̄p̄ū. vt q̄m̄ q̄ dīt̄ homis p̄p̄ū aīal discipline sus/ ceptibile. non v̄sus est frequēter eodē nomi/ ne erit b̄m̄ hoc b̄n̄ assignatū p̄p̄ū homis. Hic p̄-ponit p̄siderationē p̄sideratioē oposita p̄ori q̄ est ista. Si nullo eodem frequēt̄ v̄sus est i nōie qđ ponit̄ i p̄p̄ū assignatione. tūc b̄m̄ hoc id est cōst̄m̄ ad hoc b̄n̄ assig/ natū est p̄p̄ū. vt si quis dicerit b̄is p̄p̄ū esse discipli/ ne suscepibile nō v̄sus est frequēter eodem nōie r̄ q̄ b̄m̄ b̄n̄ erit assignatum p̄p̄ū.

Deinde destrūeti quidē si tale aliqd assig/ nauit i p̄p̄io. qđ oib⁹ insit Inutile em̄ erit qđ nō sep̄at ab aliquo. Q̄ aut̄ i p̄p̄is dicit sepa/ are oportet. velud r̄ que i definitōib⁹. Non ergo erit bene assignatū p̄p̄ū. vt q̄m̄ qui posuit sc̄iētie p̄p̄ū opinionē irrep̄abilem sub ratione vñ exīs̄ talī aliquo v̄sus est in p̄p̄io vno qđ oib⁹ inest. non erit b̄n̄ positū b̄m̄ hoc sc̄iētie p̄p̄ū.

Hic p̄-destruit p̄blema p̄p̄ū ex sup̄fluitate multoz. r̄ sunt octo p̄siderationes quaz quattuor s̄t̄ p̄sideratioē. r̄ cōtuoz. p̄sideratioē semp̄ addēdo p̄sideratioē immediate su/ am p̄sideratioē. Prima igit̄ est ista. Si aliquis assig/ nauit p̄p̄ū tale qđ sic trāscendēs omnib⁹ inest vt vñ v̄/ ens p̄blema ē destruendū. Cui⁹ ratio est. qđ tale nōie in utile erit ad p̄p̄ū. cū sit p̄tra rōnem p̄p̄ū. ex quo p̄p̄ū est qđ ab oib⁹ separat r̄ soli v̄enit. qđ igit̄ non sep̄at ab oib⁹ aliquo inutilium ponit̄ p̄p̄ū. Si ḡ transcedens non limitatus ponat in assignatione p̄p̄ū pro p̄p̄io nōis est p̄p̄ū b̄m̄ assignatum Ex⁹ est. vt si quis posuit sc̄iē p̄p̄ū esse opinionē irrep̄abile sub ratione vñ exīs̄ id est q̄ sc̄iē est vñ exīs̄ sub ratione q̄ est opinio irrep̄abilis. Et dicit̄ vñ exīs̄ scientia sub ratione. q̄ sc̄iētia ratione certissim̄ irrep̄abili affirmatur xp̄bat. Opinio aut̄ dicit̄ ab opināt̄ non ab opinabili. Hic i

13 i

Topicoz

Enī illi est vsus aliquo fm. p̄prio hoc est vno qd est trans
cendens p̄pter qd a nullo sepat. et ideo quo ad hoc non
erit bene positum p̄prium scientie

Astruenti at si in nullo vsus est cōi-sz qd ab
aliquo separaret erit bñ positum fm bñ p̄prium. ut
qm̄ q̄ dicit aial p̄prium aiam habere nullo vi
sus est communi. erit fm hoc bene positum a/
nimalis p̄prium animam habere.

Hic ponit p̄siderationē affirmatiā q̄ sumit p̄ oppo^m
et ista. Si i assignatione p̄prium i orōne circuloquere p̄
p̄prium nullo emio trāscēdēti vsus est cōi nō restricto. sed
vnt talib^m quoq̄ quidlib^m sepat ab alio tūc bñ erit assig
nati. p̄prium. Ex^m et si quis dixerit qm̄ p̄prium aialē aiam
bēre nullo vsus est emio cōi irrestricto. ergo fm hoc bñ
positum erit animalis p̄prium animam habere

Circa istas duas p̄siderationēs sūt
dubia. Primi est. An differentia additur nugatorie ip
si generi. Solutio non eo q̄ non est inutilis repeticio
quia sit ad specificādas. nec est nugatio nisi species i eadē
ratione coniungatur cum genere.

Secūdum dubiū est.

Utrū de transcendens positi in oratione circuloquē
le p̄prium restriuit bonitatem. p̄prium. Solutio non si fue
rit restrictum. quia alias non esset. p̄prium substātia. q̄ cum
sit vniū idē nōero sine sui mutatione est susceptiuū con
trarioz cū ibi ponatur vnu qd est trāscēdēs. sed specifica
tur ibi p̄ adiunctum qd est vnum numero.

Deinde destrueti qd si p̄la p̄pria assignat
eiusd. nō determinans qm̄ p̄la poit. Hō ei erit
bñ positum. p̄prium. Nā quēadmodū nihil in de
finitionibus oportet p̄ter ea q̄ indicat substā
tiam orationi adiacere aliquid plus. sic nec i
p̄prium p̄ter ea q̄ facit. p̄prium. qd dcm̄ est nihil
est orationi co assignādū. Inutile ei fit hmōi
vt qm̄ q̄ dicit ignis. p̄prium corp^m tenuissimū r
leuissimū p̄la assignauit. p̄pria. vtrūq̄ ei d̄ so
lo igne v̄m ē dicere. Nō ei erit bñ posituz. p̄
prium ignis corp^m subtilissimū r leuissimū

Hic poit iste p̄siderationē restructiuā q̄ ista. Si ali
quis assignat p̄la p̄pria eiusd. s̄cētē. et nō demiat qm̄
p̄la assignat p̄pria. assignat nō ē bñ fā. sic ei in definitiōne p̄
orōne q̄ idicat. bñaz resūnit nō q̄ aliquid adiacere qd nō
sit te bñaz resūnit. eo q̄ definitio nihil d̄ stinere su
p̄flui. ita nec in orōne circuloquere. p̄prium eo q̄ cā inno
tescēdi daf. nihil em̄ co assignādū est. p̄prio eo q̄ iutile sit
hmōi. p̄prium. p̄prio additōes sup̄flui. Ex^m et si q̄s dix
erit ignis. p̄prium ē q̄ sit corp^m subtilissimū r leuissimū. plura
assignat p̄pria. vtrūq̄ ei de solo igne v̄z ē dici. et sic vtrū
q̄ erit ignis. p̄prium. et quia vt vnum assignauit non e
rat bene positum ignis. p̄prium q̄ dicatur corpus ē sub
tilissimum r leuissimum

Astruenti vero si non plura eiusdes. p̄pria
assignauit. s̄z vnu. erit ei fm bñ positum p̄
p̄prium. vt qm̄ qui dicit humidi. p̄prium corpus
qd i oēz figurā ducit vnu assignauit. p̄prium

sed non p̄la. erit s̄z fm bñ positum huīdi. p̄prium.

Hic poit p̄siderationē structiuā q̄ sumit p̄ oppo^m
dēs q̄ astrueti bñ ē p̄structure volēti ēmāre. p̄pria. p̄prium.
derādū ē si nō plura assignauit bñ vnicū. s̄z bñ erit bñ as
signatū. p̄prium. Ex^m ē qui dicit humidi. p̄prium ē q̄ i oēm
figurā ducit eo q̄ male sit ēmābile ēmio. p̄prio. et nō ali
eno. hoc assignauit. p̄prium. et ideo erit bñ fm hoc assigna
tū. p̄prium. humidi.

Ex^m destrueti qd si eo d̄ v̄z ē cō p̄prium
assignat. a aliquo alioz q̄ s̄z eō. nō erit
bñ positum. p̄prium. Nā discēdi causa assignat
p̄prium. ergo idem quidē eidem similiter ig
notum est. Qd aut̄ alicuius eo z̄ est. q̄ s̄z ei
posterior. nō ē ēnotius. Quare nō sit p̄ hoc
maḡ aliquid discere. vt qm̄ q̄ dicit aial. p̄prium
substātia. cōspēs bō ē aliquo vsus est eo z̄ q̄
sunt animalis non erit bene positum p̄prium.

Iste est sc̄s tractar. In quo doc̄ termiāre. p̄pria p
p̄prium. p̄prium. Et ē p̄ma p̄sideratio. Si alijs assignat
aliq̄ p̄prium alicui s̄bcō. in quo p̄prio ponit s̄bcē. ali
qd. puta p̄s̄ s̄bcētua. qd aialis p̄s̄ est bō. vel essential
s̄bcē. quales p̄s̄ s̄lgen. r dīa. vel īp̄m met̄ subiectum
male facta est assignatio. Cuius rō est. q̄ p̄prium assignat
subiecto cā discēdi. si ergo assumet id assumet id
qd similiter et equaliter ignotū ē. et sic nō p̄ declarare s̄b
iectū. Si āt sumat aliq̄ eo z̄ q̄ s̄lgs s̄bcē. assumet i p̄
p̄prio qd posterior. erit s̄bcō. et sic iterz̄ declarare non poterit
q̄ nō ēnoti. p̄prium qd nō sit sue nō p̄tigit p̄ tale. p̄prium ali
quid maḡ discerit. s̄lgs declarās s̄bcē. et sic iutile assignat
nā. p̄prium. Hui^m ex^m est vt si quis animalis. p̄prium dicit esse
q̄ sit substātia. cuius species est homo. vsus est aliquo il
loz. q̄ s̄bcētua. s̄bcētua. cū adiunctis. et aliquo vsus
est qd ē aial. p̄s̄. s̄lgs. et iō non bene positum est. p̄prium

Astrueti at si neḡs eodē neḡs eo z̄ q̄ s̄z ei
aliquo v̄t. erit em̄ bñ fm bñ assignatum p̄
p̄prium. vt qm̄ q̄ posuit aial. p̄prium. ex corpe et
anima p̄positū ē. neq̄ eo z̄. neq̄ eo z̄ q̄ s̄z ei
aliquo vsus ē. erit bñ s̄z fm assignatū aial. p̄prium.
Eod at mōr i alijs p̄siderādū est. q̄ non faci
unt notius.

Hic poit p̄siderationē affirmatiā dēs q̄ astrueti v̄z v̄z
istē p̄siderationē p̄ oppo^m. s̄q̄ sp̄ciat si nec eodē s̄bcē. nec
aliq̄ qd ē. rāq̄ p̄s̄ s̄bcētua. enāl v̄t. s̄z bñ erit assignatū. p̄prium.
Ex^m et v̄z q̄ ponit aial. p̄prium. ē. q̄ sit ex aia
et corpe. neq̄ eo z̄ ē assignatū. p̄prium. neq̄ aliq̄ qd s̄bcē. sit v̄
p̄s̄ s̄bcētua. vsus ē. assignatē. p̄prium. et iō bñ erit s̄z fm assignatū
p̄prium. Eod vero modo in alijs positū in definitiōne. p̄
p̄prium. p̄siderandū ē q̄ nō faciunt subiectum notius.

Destruēti qd si aliquo vsus ē. ē ooppoito. ē
oino s̄l natura. ē posteriore aliquo. nō em̄ erit
bñ positum. p̄prium. Nā ooppoito s̄l natura. qd at
s̄l ē natura. et posteriū nō faciet noti. vt qm̄ q̄
dicit bō. p̄prium. qd malo matre ooppoito ooppo
sito v̄z bō. nō ei bñ erit assignatū bō. p̄prium.

Hic ponit philosophus aliam considerationē destru
ctiuā q̄ considerandum est. si aliquis in assignatione
p̄prium vsus ē ooppoito subiecti ē oino s̄l natura cuz s̄bcō

Quintus liber

vel posteriore eo aliquo nō est. p̄p̄iū bñ assignatuz. Quia opposita s̄l natura neutrā altero noī. inq̄tum s̄l opposita tunc ei nō erit. p̄p̄iū bñ assignatum. qd̄ s̄l natura ē cuz s̄bcō vel qd̄ posteri' ēt s̄bcō nō p̄t s̄biectum facere not'. Ex' est. vt qui dixerit boni p̄p̄iū eē qd̄ maxime ē malo opositum tunc v̄lus est oposito i assignan-
to p̄p̄iū. qd̄ assignatio non est bona.

Astruēti aut si nullo v̄lus ē neq̄ oposito neq̄ ònino simul natura neq̄ posteriore erit em̄ f̄m hoc bñ assignatū p̄p̄iū. vt qm̄ qui posuit discipline p̄p̄iū opinionē maxime facie-
tem fidē nullo v̄lus ē neq̄ oposito. neq̄ om̄ nino s̄l natura neq̄ posteriore erit f̄m bñ pos-
tūm discipline p̄p̄iū.

Hic p̄t sideratōem opositā p̄structiūā dicens. qd̄ in-
spicēt̄ est volēt̄ astruere si nulla v̄lus ē neq̄ oposito
neq̄ s̄l ēt natura. neq̄ posteriore. erit ei bñ assignatū p̄p̄iū. qui posuit p̄p̄iū discipline. qd̄ est
op̄io s̄cēt̄ marie facies fidē. nullo v̄lus neq̄ op-
posito. neq̄ ònino qd̄ s̄l ēt natura. neq̄ posteriore. erit
ergo f̄m bñ id est quo ad hoc bñ positū p̄p̄iū discipline.
Dicim' at bñ disciplinā qd̄ in disciplinib' i temrātōib'
acep̄t̄ est bñ p̄clusionē nō dām ab op̄ibili eo qd̄ ac-
cipit tenrābile p̄ mediū nō p̄p̄iū. p̄t̄ bñ p̄ effectū f̄am
remotāl̄ cōez. Sz̄ p̄tra p̄dā instat sic p̄uāt̄ bñ s̄l
opposita tñ nō s̄l natura. qd̄ p̄uāt̄ notificat̄ p̄ bñ.

Ad qd̄ r̄ndz Albert' qd̄ opposita s̄l natura iqtuz s̄l
opposita p̄uationē āt notificat̄ bñ. nō inq̄tuz s̄b̄i oppo-
nit̄. inq̄tuz ē h̄m' materialē naturale ad p̄uationem
qd̄ nō est p̄uāt̄ nisi ip̄i bñ. z̄ est p̄uāt̄ i ordine ad actū
sue bñ. Qd̄ āt bñ qd̄ opposita nō dāt ponī. p̄p̄iū itelli-
gēt̄. s̄l inq̄tuz s̄b̄i op̄posita. Et qd̄ dām est qd̄ p̄p̄iū nō d̄
esse posteri' qd̄ tñ s̄i accēt̄ s̄l p̄sicle qd̄ in definitōe cir-
culo quine p̄p̄iū s̄l sunt accidentales. itelligi d̄ quo ad
nisi nō quo ad p̄ḡntōe s̄l p̄p̄iū s̄bcō notificat̄ bñ est quo ad
nos nō quo ad p̄ḡntōe s̄l p̄p̄iū s̄bcō subiectum ingredi-
atur definitionem p̄p̄iū.

Destruēti quid si qd̄ nō sp̄ seq̄t̄ p̄p̄iū assignatū
nāt̄. bñ qd̄ sit qm̄ nō p̄p̄iū. Hō ei bñ positū p̄p̄iū.
Hā neḡ i quo p̄p̄iū bñ. ieē idē de bñ t̄
nomē exccitate vez erit. neq̄ i quo nō p̄p̄iū
bēd̄ nomē eidē inēt̄. t̄ de bñ exccitate non
dicef̄ idē quare nō erit bñ positū p̄p̄iū. Am-
pli' āt ad bñ. neq̄ qm̄ assignatū p̄p̄iū erit mani-
festū si inēt̄. si qui bñmōi ē vt s̄ittere sit. Hō ḡ
planū erit p̄p̄iū. vt qm̄ qd̄ posuit aial p̄p̄iū
moueri qm̄ s̄t̄ stare tale assignauit̄. p̄p̄iū qd̄
fit qm̄ nō p̄p̄iū. nō erit bñ positū p̄p̄iū.
Hic itez p̄t̄. p̄t̄ sideratōem p̄structiūā dicēs. si qd̄ assigna-
tū. p̄p̄iū id qd̄ nō se p̄t̄ p̄versim ip̄m s̄bcō. bñ em̄
posteri' ē. t̄ nō p̄s s̄l aliquid modū. nec p̄t̄ eē p̄p̄iū nisi
qm̄. t̄ p̄t̄ clari te quo nō p̄t̄ eē p̄gnit̄ p̄ rōes. vñ bñ aliquid sic
nō p̄p̄iū. ḡ bñmōi p̄p̄iū nō est bñ positū. Et rō est. qd̄ id in
quo p̄p̄iū ētē p̄p̄iū iesse s̄bcō. de bñ nō te ncicata t̄
p̄ se d̄. p̄p̄iū cū aliquid nō insit̄. t̄ sic sp̄ nō erit vez p̄p̄iū
p̄dicat̄ de s̄bcō. Quia nō p̄p̄iū aliquid s̄bcō nō p̄dicat̄
s̄actū. neq̄ i quo nō p̄p̄iū ētē inēt̄ te hoc negabit̄ ex-
ccitate. bñ qd̄ p̄t̄ ḡt̄ nō inēt̄. qm̄ nō ncēario inē. p̄p̄iū

vero qd̄ est simp̄t̄. p̄p̄iū d̄ p̄ueribl̄t̄ ncēario iesse. t̄ sic
tale nō suat r̄las t̄ marcas collcas ex definitione p̄p̄iū.
Alia et̄l̄ est. qd̄ cū assignat̄ quis tale p̄p̄iū qd̄ inēt̄
t̄ nō inēt̄. bñ est qm̄ qd̄ iest̄. t̄ qm̄ nō iest̄. sic māfēt̄ est
p̄t̄ ḡt̄ tale p̄p̄iū amittere. t̄ qd̄ nō erit planuz̄ notuz̄ tale
p̄p̄iū qd̄ sp̄ declaret̄. Ex' hui' est apud p̄restōlem. vt si
quis aial p̄p̄iū assignet moueri vel sedere male. assig-
qd̄ moueri v̄l̄ sedere nō seqt̄ur aial. qd̄ nō vñ aial aial est
ergo sed; aut aial ē ḡmouet̄. sed qm̄ aial mouet̄ t̄ stat

Astruēti aut si qd̄ exccitate sp̄ est. p̄p̄iū assignauit̄. erit em̄ f̄m hoc bñ positū p̄p̄iū
vt qm̄ qui posuit virtut̄. p̄p̄iū qd̄ habentez
facit studiosum qd̄ semp̄ seq̄t̄. p̄p̄iū assignauit̄. erit bñ
hoc bene assignatū p̄t̄ t̄ p̄p̄iū. Hic p̄t̄ sideratōez affirmatiūā p̄ opon̄ dicēs. qd̄
teradū est si aliquis assignauerit tale p̄p̄iū qd̄ te ne-
cessitate s̄l inēt̄ seqt̄ur subiectuz. p̄p̄iū erit bñ posituz
sue assignatuz f̄m hoc. Ex' hui' est. vt si quis posuit p̄p̄iū
in virtutis in p̄t̄atione ad subiectum sue ad eum cui'
est virtus. qd̄ facit hacēt̄ studiosum sue virtuosuz̄ tal
assignauit̄. p̄p̄iū qd̄ sp̄ seq̄t̄ id cui' est. p̄p̄iū. t̄ id quo
ad hoc bene est. p̄p̄iū assignatū

Dein destruēti quid sic qd̄ nūc p̄p̄iū est
assignas nō determinauit̄ qm̄ nūc p̄p̄iū assignatuz.
Primū qd̄dem qm̄ qd̄ extra morē fit om̄ez sp̄
determinatōne idiget̄. Solēt̄ aut plerūq̄ ò-
nes. qd̄ sp̄ sequir̄. p̄p̄iū assignare. Sc̄do autē
obscur̄ est. qd̄ nō determinauit̄ qd̄ nūc ē p̄p̄iū
voluit ponere. Nō ergo dāda est icrepatio,
nis occasio. vt qm̄ qui posuit p̄p̄iū alicuius
homis sedere cū aliquo homine qd̄ nūc p̄p̄iū
nō est posuit. nō erit bñ p̄p̄iū assignatū si non
determinas dicit̄ qm̄ nūc nūc p̄p̄iū est.

Hic p̄t̄ idem p̄t̄ alia sideratōem p̄structiūā dicēs
si aliquis vñle assignare p̄p̄iū vt nūc alicui' subiectū.
t̄ nō determinat̄ p̄ aliquid i f̄mone positum qd̄ soluz̄ assigna-
tū. p̄p̄iū vñle. t̄ non simp̄t̄. sic erit bene positum tale
p̄p̄iū. Ex' hui' rō est. qd̄ tale p̄p̄iū fit extra morēt̄ cō-
suetudiez assignadi. p̄p̄iū qd̄ tale f̄m om̄e temp̄ soluz̄ as-
signari. t̄ id determinat̄ idigz̄. solēt̄ em̄ plerūq̄ òes p̄bi. p̄-
p̄iū appellare qd̄ sp̄t̄ om̄i iest̄. Sc̄do rō est. qd̄ obscu-
rus ē vez sit tale p̄p̄iū vt nūc si assignas hoc nō determina-
urit̄. bñ est d̄icerit ipsum vt nūc inēt̄ non simpliciter

Astruēti aut si nūc p̄p̄iū assignas. qm̄
p̄p̄iū nūc determinando posuit. erit ei bñ posi-
tū f̄m hoc p̄p̄iū. vt qm̄ qui posuit p̄p̄iū
homis abulare nūc segregās posuit bñ. bñ
erit f̄m hoc positum p̄p̄iū.

Hic p̄t̄ oñdit qd̄ eadē sideratōem p̄ oppositū inspectā vñ
destruēti si aliquis assignas p̄p̄iū vt nūc assignat̄ hoc i f̄-
mone. s̄. qd̄ m̄ ē p̄p̄iū vt nūc t̄cū p̄p̄iū ē bñ assignatuz.
Ex' est. vt si quis dixerit qd̄ alicui' bois p̄p̄iū est abulare
nūc l̄t̄cū segregans qd̄ bñc terminū. p̄p̄iū vt nūc ip̄m
a p̄p̄iū simpliciter bene assignauit̄. p̄p̄iū.

Topicon

Deinde destruenti quidē si tale assignavit
ppriū. qd manifestū non est aliter inē qd sen-
su. Nō em erit bene positū ppriū. Nā de sen-
sibile extra sensum factū incertum sit. Dubi-
um ei est si adhuc inest eo qd sensu solū agno-
scitur. Erit at vñ hoc in bis qd nō ex necessi-
tate semp sequuntur. vt qm q posuit solis p-
priū. astrū qd ferf supra terrā lucidissimū
tali aliquo vsus ē. ppriū. supra terrā ferri. qd
sensu cognoscitur. non erit bene sol assigna-
tum ppriū. Ignorū em erit cū occiderit sol
si adhuc feratur supra terram. eo qd nos tūc
amplius sensum.

Hic ponit altā considerationē destruciū dices si ali-
quis assignavit aliquid ppriū alicui. qd non ē notū in-
esse alicui nisi fm sensu male facta est assignatio. ppriū.
ppr b. qz de tali. ppriū dubiū est an necitate in isti sib-
ieco. ex huius est vt si ppriū sol dicerem. ē astrū luci-
dissimū. quod ferf sup terrā tali cū vsus ē. ppriū aliquo scz
sup terra ferri qd sensu cognoscit. ergo nō ē bñ assignatū.
Tñ qzulnō sit nob dubiū b. inē soli ipo exīte sup nostre
hemisferiū cū sol occiderit motuerit ad alio hemis-
feriū dubiū ē ansit lucidissimū. qz tñ amilis sensum illi?

Astruenti yō si tale assignuit ppriū qd nō est
sensu manifestū. aut qd cū sit sensibile ex neces-
sitate palā est inesse. Erit fm bñ positū p-
priū. vt qm q posuit superficie. ppriū qd pmū
coloratū est sensibile. qd aliquo colorari na-
tu est. tali vsus ē qd manifestū ē inē semp. erit
ergo fm b. bene assignatū superficie. ppriū.

Hic poit sideratōes affirmatiū dices cū assignē p-
priū qd cognoscit icē sibcō suo. nō solū sensu. b. et intellectu.
et cognoscit et ex necitate inē bñ scā ē assignatā. ppriū qd ad
b. Ex. vt si poat ppriū superficie qd ep̄ coloratū. b. cū
pm̄ instillates sensibiles talci vsus tali. ppriū qd maf-
fū ē sp inē qd bñ assignatū est. ppriū superficie.

Deīn destruenti qd si definitōes vt ppriū
assignuit. nō em erit bene positū ppriū. Non
em oportet idicare qd est ēē ppriū. vt qm q
dixit hōis. ppriū aial gressibile bipes. quid ē
esse significans assignavit hōis ppriū. non
erit hoc hominis bñ assignatum ppriū.
Hic p. p. pat ppriū ad definitōes. et p. poit vñā sideratōes
destruciū scđo destruciū. Quo ad p. dt si qd assignuit
definitōes vt ppriū male assignat. ppriū. qz. ppriū. vt resū sit
pta disticta. qz. ppriū nō oī idicare qd ē ēē rei sic facit te-
fū. ex. vt si qd dixerit hōis. ppriū ēē aial gressibile bi-
pes qd idicat qd ēē hōis taln bñ assignuit ppriū hominis.

Astruenti at si qd ouersim qd p. assignue-
rit ppriū nō idicās. qd ēē rei. erit cū fm bñ
assignatū ppriū. vt qm q posuit hōis ppriū mā-
suetū natura. qd ouersim qd p. assignuit. p-
riū. non at quid est esse significās. erit bñ
hoc bene assignatum ppriū hominis.

Hic poit sideratōes destruciū qd ē ista. si qd p. p. p. p.
assignauit p. ouersim p. dicat de aliq sibcō. nō p. dicatur
de eo i. qd rūctal quo ad bñ assignauit ppriū. vt si quis
dixerit ppriū bois cēāl natura māsuetū. ale cū conuer-
sim p. dicatur de bonier nō indicat quid est esse hominis

Destruenti quidē si nō in qd ē pones assign-
auit ppriū. oī cū ppriū quēadmodū i. dfini-
tionib. pmū assignri gen. deīn sic iaz addere
reliqua. et separare. Quare qd non qd hō mō po-
sitū ē. ppriū. nō erit bene assignatū vt qm q
dixit aialis ppriū aiam habere. nō posuit in
qd ē ēē aial. nō erit bñ positū aialis ppriū.

Hic p. p. pat ppriū ad gen. et ponit duas siderati-
ones vñā destruciū et alia destruciū. Prima est si qd
assignauerit ppriū circulo quēdo ipsum p. orationē vi-
dendū est si gen. subiecti dices quid est esse subiecti. ponat
p. mo loco i. ista orationē. si nō malefacta est assignatio. qz
talib. oī assignata. p. p. quo ad bñ dñ. p. venire cū refi-
mitione i. qd loco ponit genus. ex. est vt si qd ppriū
animalis esse dicat animam batere non tene assignat.
Quia anima non est genus animalis

Astruenti vero si qdē in quid est ponens
cūiū ppriū assignauit et reliqua addat. Erit
em bñ hoc bñ assignatū ppriū. vt qm q posuit
hōis ppriū aial discipline susceptibile in quid
est ponēs assignauit ppriū erit fm bñ bñ posi-
tū hōis ppriū. vt ergo bñ aut nō bñ assignatū ppriū p. hoc p. spciendum est.

Hic poit sideratōes destruciū dices. Si qd assign-
nādo ppriū assignet ipz circulo quēdo p. orationē qd lo-
co ponit gen. et tñ reliq bē cēmī accidentales qd ad bñ tene
assignauit ppriū ex. est vt si qd assignet ppriū bois cē aial
susceptibile discipline tene est assignatum ppriū

Vtrz g. ppriū ē qd dcđm ē oīno ā nō ppriū ex
his siderandū. Nā loci qd simpli destruciū p-
priū qm bñ positū ē. nō erit his qd ppriū om-
nino faciūt. in illis ergo dicentur.

In hac pte. p. docēniare p. lema de ppriū nō p. tra-
cto p. illa qd scē eē. ppriū. Et p. docē destruciū destruire. p-
blemā. ppriū p. locos extresecos spciū ad cōcē. et cēmē
sideratōes. ppriū. et sequētes eas qd scē inē. soli inē sp. icē
nō i. eo qd ē inē i. qd p. dicari. bñ ipz sibcō inē. Et
dt in principio qd vidēdū est cū assignat alio qd ppriū
vt illud sit simpli ppriū. nō. et ad bñ valēt sideratōes
sive sideratōes p. dicte tales em̄. p. venient. ppriū simpliciter
et alijs que non sunt simpliciter ppriū.

Primū ergo destruentem quidēm inspi-
cere in vñā qd qd ēē ppriū assignauit. aut si
nulli inest aut si non hoc vez ē aut si nō ē p-
priū. cē qd eoī bñ illō cē ppriū assignuit nō erit p-
priū qd positū ē. ppriū. vt qm d. geometro nō
est vñā ifallibilē ēē sub rōne fallit ei geometri
falso describendo. non erit hoc scientis pro-
priū non falli sub ratione.

Quintus liber

Hic p. p. p. sequitur itentia suu ponendo p. vna p. sideratio
nem destructiuam. Seco p. oit p. structiuam ei corr. t. Pria
est ista si p. prius alicui nō p. r. s. sp. iste et alicui p. r. t.
s. sp. nō insit. Itez alicui iste male assignauit p. prius et res-
picit ista p. sideratio illa p. d. t. p. r. q. est omni incedi-
tur em i. refutat. p. prius q. m. omni solit. s. i. et p. uerum p.
dicat te eo cui? est p. prium. Cui? et? est si assignat p. prium.
Sci. esse illa libile s. r. n. s. i. argum. etatone tunc sp. i. ip-
endus est si b. omni sci. et videtur videndum si geometr. qui est
sci. sit fallibilis i. sua argum. etatone sp. et viso q. b. nō co-
uenit geometro eo q. aliqui fallit. s. le describedo figuris
te q. argum. etat. non est hoc q. dictum est scientis p. pri-
um s. non fallit sub ratione.

Astruēti aut si de omni vez est. et de b. ve-
rū erit erit em. p. prius q. d. positiū est ee. p. prius
vt q. m. aial discipline susceptibile de omni ho-
mie vez e. et i. eo q. homo erit hois p. prium
aial discipline susceptibile e. aut loc. hic des-
truēti quid utiles. Si nō de quo nomē et ra-
tio. et si nō de quo rō et nomē vez est. L. o. struē-
ti quid si de quo nomē ratio. aut si de quo
ratio et nomen p. dicatur.

Hic p. oit regio p. sideratoem p. structiuam. Dicēs q.
volenti astruere nccm est p. siderare de omni si vez est. p. prius
q. si de omni vez est. t. et simili vez est de ipo. et si sim-
pliciter erit. p. prius q. d. positiū est ee. p. prius. Cui? ex? est. vt
q. m. aial susceptible discipline te o. hoie vez est. t. in eo q.
homo g. erit hois p. prius doc. q. assignatū est. vt igil sit a-
liquis idone? ad discernenduz q. m. queit omni et ueritabiliter
Dicim? q. b. loc. p. sideratoem utile est destruēti vt spiciat
si nō dicit rō q. describit. p. prius de o. eo de quo dicit no-
mē h. i. ita p. ratio nō dicas de omni illo de quo nomē
dr. et cora. sic q. non fidicet p. uersum te scienc. tunc em
nō erit p. prium. L. o. struēti vero utile est op. modo
illi en est nccm inspicere. si de quo dr. nomē sp. de codem
rō. p. prius ecouero. si de quo dr. rō nomē s. subiectum p.
dicatur. Dicā at p. prius rō ad declaraduz ponit. sc. r. q.
est definitio. et de subiecto nō. q. scilicet b. nō. refutat ad de-
finiōez ita subiecto se b. ad. p. prius q. p. p. prium
declarat. sic in antehabitatis dictum est.

Dein destruēti quid si nō de quo ratio et
nomē. et si nō de quo nomē rō vez e. Nō ei
erit. p. prius q. d. positiū est ee. p. prius. vt q. m. aial
quid susceptible discipline vez e. de deo. ho-
mo at non p. dicat de deo nō erit. p. prius ho-
mis aial susceptible discipline.

Hic p. oit iten p. sideratoem destruciā dices q. o. p. side-
re iten ad hāc p. sideratoem p. prius q. e. uersum p. dicari. s.
q. si nō de nō de o. te quo dr. rō si nō dr. rō te o. te quo
nō. tuc nō erit. p. prius q. inē dr. ve. p. prius. Cui? ex? est via-
zial susceptible discipline de o. hoie. et nō solū queit domi-
q. et dr. te teo. b. at nō p. dicat de teo. g. nō erit hois p. pri-
um susceptible. p. teum intelligunt hic qui
dam celum acceptum cui inclusione sui motoris

Astruēti autem si de quo rō et nomē p. di-
cat. et si de quo nomē ratio erit em. p. prium

q. d. positiū est nō ee. p. prius. vt q. m. de quo ha-
bere aia. aial vez est. et de quo aial et habere
aiam. erit animā habere animalis p. prium.

Hic p. oit p. sideratoem affirmatiā dices. q. astraēti
sue p. struetes o. p. siderare. si de omni de quo p. dicat ratio
p. dicatur nomē et contra. q. t. bene positiū est p. prius. Ex
emplū est. vt de quo cū vez est p. dicatur aia. habere. et
aial esse vez est. et p. dicat. et ecouero. de quo vez est ee. ani-
mal et de quo p. dicat aial. de omni illo p. dicatur aiā. ha-
bere. erit g. habere aiā. p. prius aial. Et intelligit. p. in b. ex-
plo dcm. suu de aia que b. m. veritatē est talis. et b. m. aia
vegitatiā non est anima. b. est p. g. anime.

Dein destruēti quid si subiectu p. prium
assignauit eius q. d. in subiecto dicit. Hō em
erit. p. prius. q. d. positiū est ee. p. prius. vt q. m. q. as-
signauit p. prius corporis subtilissimi igne sub-
iectu assignauit p. dicati p. prius nō erit ignis
corpis subtilissimi p. prius. propterea aut nō
erit subiectu ei. q. d. in subiecto dr. p. prius. eo
q. idē pluriū erit et d. r. t. specie p. prius. Nam
eidem plura q. dā drā spē insit sub sola d. cā
quo p. erit omni p. prius q. d. subiectum est si q. s.
sic ponat p. prium.

Hic p. oit p. sideratoem destruciā de p. prior et p. struc-
tu ei o. p. oit. Destructio ē ista. Si aliq. assignat subiec-
tu p. prius q. d. est i. subiecto. t. h. n. erit. p. prius q. d. p. prius ponit.
Ex. elve si quis assignauerit in q. d. est ee. subtilissimi cor-
pus cu ignis sit subiectu. subtilissimi corpus ee. sit passio-
sue p. prius. t. al. assignauit subiectu p. dicari. vt p. prius. nō igil
erit ignis p. prius subtilissimi corpus. subtilissimi autem
corpus esse in quale p. dicat. et p. b. subiectu nō erit p. prius
ei. passio sue p. prius q. d. i. subiecto ee. dr. Cui? rō est. Quia
si b. diceres seqretur q. vnu. et idē erit pluriū ei. spē d. r. t.
p. prius. Qā eidē subiecto i. sunt pl. et spē drā. q. t. vt p. r. a. de so-
la subiectia. s. dcā. q. o. i. b. p. prius erit. q. d. subiectu eo-
rū erit. S. o. ista sic obias si vni subiecto mlt. p. r. a. i. sunt
becia. oia. p. uert. cu. subiecto. b. q. t. vnu. et eidē p. uertuntur
ipa. et. l. m. se. p. uertunt. g. ista. p. r. a. m. se. et. p. uertunt. et
sic vnu. ē alter. p. prius q. d. est icouenit. Id q. d. idet
Albert. q. p. r. a. large b. dicunt q. cung. i. sunt o. et soli. grā-
matica et musica boi. b. aptitudies i. sunt. et t. h. icouenit.
ens ē subiecto dici. p. prius co. p. q. st. in subiecto. q. sic b. erit p.
p. prius grāmatice. et p. prius musice alledist. n. gredis. et alio-
rum mltor. q. d. est. tra naturā. p. prius q. d. vni soli b. speaem
detet conuenire.

Astruēti vo si q. d. i. subiecto ē assignauit p. pri-
us subiecti. erit ei. p. prius q. d. positiū ē nō ee. p. prius.
Si quid de vno solo p. dicat vt dcm ē p. pri-
us. vt q. m. q. d. x. t. p. r. i. recte positiū.

Hic p. oit p. sideratoem affirmatiā dices. q. o. p. side-
re. et p. siderado. si in q. d. i. subiecto ē vt passio-
assignauit aliq. ee. p. prius subiecti. loc ei. cu. in qualem non in
quid p. dicatur erit. p. prius q. d. ab aduersario positiū est
non esse. p. prius. si quidem de solo fzspē p. dicat vt dcm

10 ij

Topicoz

et. Cuius est ut quod dicit terrena p[ri]um esse quod sit corpus gravissimum in sua specie hic enim subito assignatur, p[ri]um quod de sola resubiecti dicitur. et ut p[ri]um predicatur in qualevis ratione erit recte positum, p[ri]um tunc.

Deinde destruetem quod si est p[ri]cipiatorem assignavit, p[ri]um non erit, p[ri]um quod positum est esse per p[ri]um. Nam quod est p[ri]cipiatorem in eadem ratione ad quod est esse conductum. Erit autem hoc modum de aliis species p[ri]um gressibile bipes est p[ri]cipiatione assignavit, p[ri]um non erit, p[ri]um gressibile bipes.

Hic potest considerare quod est in quid predicari. Dicere quod respiciendo ad genus quod est quid in definitione. et destruetem considerare si alius quis assignavit, p[ri]um quod est p[ri]cipiatorem referat ad ibi tunc enim non erit, p[ri]um quod positum est est p[ri]cipiatorem (dicitur autem inesse p[ri]m p[ri]cipiatorem) quod in se estinalitur. sic genus et deinde tale ergo quod p[ri]cipiat subiectum non erit, p[ri]um sed quodam substantialis deinde dicta de aliqua specie genere p[ri]stina p[ri]cipiatorem est ut non assignat, p[ri]um qui dicit, p[ri]um bonis esse gressibile bipes, quod talis assignavit, p[ri]um illud quod est p[ri]m p[ri]cipiatorem eius quod ad esse conductum et ideo non erit bonis, p[ri]um gressibile bipes, sed substantialis differentia.

Astruetem autem si non est p[ri]cipiatorem assignavit, p[ri]um neque quod est esse significans p[ri]uersum predicata re erit ei, p[ri]um quod positum est esse, p[ri]um ut quoniam qui posuit aialis, p[ri]um quod natum est sentire neque est p[ri]m p[ri]cipiatorem assignavit, p[ri]um neque quod est esse significans p[ri]uersum re p[ri]dicata erit animalis, p[ri]um quod sentire natum est.

Hic potest considerare quod est in se struente considerare si aliquis assignavit, p[ri]um non est p[ri]cipiatorem eius quod non p[ri]cipiat ipsum subiectum nec id quod assignavit est quod significans est quod accidens p[ri]dicatum cum non est soli suorum tunc p[ri]um erit quod ad uersariis non, p[ri]um potest ut si quis posuerit animal, p[ri]um natum sentire, non assignat quod non est p[ri]cipiatorem dicere te specie nec i[ps]i quod p[ri]dicatur et p[ri]uersum p[ri]dicatur ut manifestum est de animali.

Deinde destruetem quod si non est p[ri]stina p[ri]cipiatorem in se pro p[ri]um, sicut ut posterius est p[ri]us quam nomine cuius est non ei erit, p[ri]um quod positum est esse, p[ri]um l[ittera] nec quoniam est p[ri]us ut quoniam est p[ri]stina p[ri]cipiatorem et posterius abulare per forza quod hoc est non erit, p[ri]um nec vel nec semper.

Hic potest considerare quod est in se struente considerare si eiusdem in specie in eo quod id est specie est idem, p[ri]um tunc enim p[ri]um erit quod ab aduersario positum est non esse, p[ri]um ut quoniam in eo p[ri]m homo est, p[ri]um est tripliciter animal habere et mortal[er] est p[ri]um tripliciter anima habere. Ut ille locutus est in accidete. Nam hisdem in eo quod eadem sunt et eadem oportet esse vel non inesse.

Hic potest considerare quod est in se struente considerare si eiusdem in specie in eo quod id est specie non idem, p[ri]um tunc enim p[ri]um erit quod hoc est non erit, p[ri]um nec semper erit, p[ri]um hoc enim quod erit non p[ri]um nec semper erit, p[ri]um et non intelligitur istud fuisse. Alterum ut quidam dicunt quod non sit p[ri]um quoniam non est p[ri]us, sed potius quod non est nec erit, p[ri]um et ideo semper erit, p[ri]um

ut quoniam est p[ri]stina p[ri]cipiatorem alicui ambulare per forza et bonum et talium est p[ri]stina p[ri]cipiatorem non erit ambulare per forza bona nec quoniam erit, p[ri]um nec semper.

Astruetem autem si si est p[ri]stina p[ri]cipiatorem in eadem ratione non erit ei, p[ri]um quod positum est non est esse, p[ri]um ut quoniam aialis discipline susceptibile est et si est p[ri]stina p[ri]cipiatorem in eadem ratione non erit ei, p[ri]um quod positum est non est esse, p[ri]um ut quoniam aialis discipline susceptibile est.

Hic potest considerare quod est affirmativa per oppositum modum si p[ri]um assignatum inest in se struente et p[ri]stina nam cum tunc nec deinde sit, nec definitus nihil sit deinde substantiali erit ei tunc, p[ri]um quod ab aduersario positum est non est, p[ri]um. Et est quoniam aialis discipline susceptibile est et deinde p[ri]stina p[ri]cipiatorem in eadem ratione non erit ei, p[ri]um sit et ex necessitate p[ri]stina p[ri]cipiatorem in eodem modo non erit alter, et conuerso, cum tunc aialis discipline susceptibile est nec sit deinde bona nec est definitus, nec est sic in eodem modo non erit, p[ri]um quod assignatum est.

Deinde destruetem quod si eorum quod eadem sunt p[ri]stina p[ri]cipiatorem in eadem ratione non erit ei, p[ri]um quod positum est esse, p[ri]um ut quoniam non est p[ri]stina assequendi videri quis busda bona neque eligendi p[ri]um erit videri quod est.

Hic potest considerare quod est in se struente et p[ri]stina p[ri]cipiatorem in eadem ratione non est p[ri]stina assequendi videri quis busda bona neque eligendi p[ri]um erit videri quod est. Nec definiendum est deinde idem, p[ri]stina p[ri]cipiatorem in eadem ratione non est p[ri]stina assequendi videri quis busda bona neque eligendi p[ri]um erit videri quod est. Hic potest considerare quod est in se struente et p[ri]stina p[ri]cipiatorem in eadem ratione non est p[ri]stina assequendi videri quis busda bona neque eligendi p[ri]um erit videri quod est. Quia p[ri]stina ut videtur de Boetio est accusatrix i[ps]i est idem p[ri]stina omnia illa specie p[ri]cipiatorem et si sit non idem non erit p[ri]stina quod positum est. Cuius est in moribus. ut quoniam est quod assequendum est non est p[ri]stina quod videat quibusdam bonis ista questione assequendum sit idem quod quibusdam bonis esse videtur. Assequendum autem est ligendum scilicet p[ri]stina et eligendum non est p[ri]stina videri quibusdam bonis, ergo nec assequendum, quod multa assequenda quod eligenda non videntur quibusdam esse bona. idem autem sequendum est eligendum.

Astruetem autem si eiusdem in eo quod id est p[ri]stina p[ri]um. Erit ei, p[ri]um quod positum est non est, p[ri]um ut quoniam h[ab]ens in eo quod habet est deinde p[ri]stina tripliciter animal habere et mortal[er] est p[ri]um tripliciter anima habere. Ut autem locus hic utilis non solus p[ri]stina est et accidens, quod sic corundem inest, talia est idem, p[ri]um, sic eorum inest talia nec non idem accidetur non accidere, inesset non inesse.

Deinde destruentem quidem si eo sunt quod eadem sunt specie non idem, p[ri]stina p[ri]cipiatorem est. Neque enim eius quod dictum est erit p[ri]stina quod positum est esse p[ri]um, ut quoniam idem est specie homo et equus non semper autem equi est p[ri]um.

Quintus liber

stare in seipso. nec homis erit sp̄ p̄rium moueri in seipso. Idē enim est specie moueri et stare in seipso. in eo quod animal est utrumque eorum fūm qd accidit.

Hic p̄bs op̄at. p̄riū nō solū fūm idētate simpliciter sed h̄ydeitate fūz qd q̄ ḡt sp̄i vñ oꝝ restruētē p̄siderare si ex q̄ st̄eadē sp̄i balterna nō idē sp̄i sp̄i tūc enī negl̄i? sp̄i cuius ē p̄riū dēm vt p̄riū assignatum est. Cm' ex' ē vt idē sp̄i balterna s̄lbō equū et moueri in scip̄o stare in seipso. s̄lbō p̄ria eiusdē sp̄i et equi ē p̄riū nō sp̄ moueri i seipso siue a seipso. ḡnec p̄riū ē bovis sp̄ moueri i seipso siue a seipso adē ei sp̄i sp̄i ē moueri et stare in seipso. qz ab una cā ē verūq; sc̄ia mouete motu. p̄gressivo et ad idē sp̄i balterna utrūq; referē qd ē aīal. p̄cessuū. b̄ ei soluz b̄ sp̄ mouet a seipso vt dicitur octauo physicoꝝ. sic cā anima. p̄gressuum accipit utrūq; istop̄.

Astruētē at si eo et q̄ eadē s̄lbō sp̄i idē sp̄ p̄riū. Erit ei p̄riū qd positū ē nō eē. p̄riū. vt qm̄ est hōis. p̄riū ē gressibile bipes et auis erit p̄riū ē volatile bipes. Ut rūq; ei hōz ē idē sp̄i eo qd hec qd s̄lbō sp̄i sub aiali illa at q̄ si ḡd̄re aīal. Hic at loc⁹ falsus ē. qm̄ alter⁹ eo rūq; q̄ dicit⁹ vni alicui soli īest sp̄i alterum. p̄o ip̄lib⁹ velud gressibile quadrupes.

Hic p̄bs dat p̄sideratoꝝ p̄sideratioꝝ dices si ex q̄ s̄lbō idē sp̄i balterna sp̄i ē idē p̄riū. tunc sequitur q̄ recte inesse posuēt qd aduersari? non dixit p̄riū esse. vt qm̄ homini p̄riū ē gressibile bipes. ergo auis p̄riū erit esse volatile bipes. qz p̄uenient in eodē ḡne balterno sunt cā gressibile bipes et volatile bipes sicut dñe generis p̄ximis animalis. Hic autem locus vt dicitur philosophus falsus est. quia non videtur generalis esse nisi in his in quibus p̄riū ad unam solam speciem referatur. Est ei si. ne contingit in quib⁹dam q̄ eadem sunt specie subalena. qz alter⁹ p̄prior vni soli īest specie. alter⁹ vero non vni soli īest sed pluribus. Exemplum huius est vt homo et equus sunt idem specie et gressibile bipes et gressibile quadrupes idem specie. tñ non sequitur si gressibile bipes ē p̄riū hominis qz gressibile quadrupes est p̄riū qd quia conuenit plurib⁹ et non vni soli equo.

Qm̄ autem idem et diuersum multipliciter dicitur labor est sophistice assumenti vnius assignare et alicui⁹ soli p̄riū. Hā qd īest alicui⁹ cui accidit aliquid et accidens īerit sumpto cuz eo cui accidit. vt qd īē hōi et albo hōi īerit eo qd alb⁹ homo-homo est. et qd albo homi nō īest īerit homi-accusabit at alijs homi⁹ p̄ria. qz subiectū īest aliud quidē fūm se facies aliud at cū accidens. vt aliud quidē hōi et dicet aliud vero albus hominē. Ampli⁹ at diuersū facies habitū et qd fūz hitu⁹ dī. Nā qd habi- tu īest ei qd fūm habitū dicitur īerit et qd ei qd fūm habitum dicitur īest et habitui īerit. vt qm̄ sciens fūm scientiam dicitur disponi-

non erit scientie p̄riū irrepbabile sub rōne. Nam sciens erit irrepbabilis sub ratione.

Hic p̄bs remouet aliquas cauillationes. Quarum p̄ma est videſ q̄ nō possum⁹ b̄ assignare. p̄riū hominis Quia posito q̄ b̄ sit albo tunc b̄ et albus fūdē nūero licet drānt ratione ḡne si iḡi assignam⁹ aliquid p̄riū īest il lud idē p̄ueit albor⁹. p̄riū ī illud p̄riū ī est male assignatus. eo qz p̄riū dī p̄uenire soli illi cui⁹ est p̄riū. et talē erit soꝝ p̄bile obuiā s̄t cū increpatione repbabit homi⁹ p̄ria tāq; nō solū p̄uenientia. Scda rō ad idē ī est p̄cretū et ab stractū sic se habet q̄ illud qd p̄ueit vni p̄ueit alij. et sic p̄riū vni p̄ueiens vni p̄ueier alij. b̄ ī est p̄ueiens hitui⁹ p̄ueit et ei qd habitu informat⁹ et sic p̄riū nūq; p̄ueit soli. Ex' ē vt qm̄ sciens dicit scia disponit informari et scie p̄riū ī est irrepbabile sub rōne. sic sciens ī est irrepbabilis sub rōne et sic eiusdē nūero ī est diuersa p̄ria et b̄ s̄lbō due cauillationes.

Lōstruētē at dicēdum qm̄ non ī est dimer- sum vel idē simpliciter cui accidit. et accidens cū eo cui accidit simpliciter aliud dī. eo qd diuer- sus sit eis eē. Hā ei idē ī est homi⁹ hominē ī est et albo homini⁹ ī est album hominem.

Hic p̄bs solvit p̄dicas cauillationes dices q̄ p̄struēti p̄blema inductū qz cōsidētē sp̄idē ī est p̄riū dicendum q̄ nō ī est simpliciter diuersus vel idē s̄lbō illud. cui accidit aliquid et accidens cū eo cui accidit p̄cretū sumptū. cū sint idē supposito s̄t aliud fūm ī est eo qd diuersum ī est eis eē. nō enī idē ī est homini⁹ hominē ī est et albo homini⁹ ī est album hominem. et quia sic s̄t eadē supposito siue nūero accidentalē. ergo idē ī est p̄riū s̄t non ī est idē inq̄tū ē ex diuersis essentiis aggregatum. Cū igitur dicit q̄ p̄riū dī soli illi cui⁹ est p̄riū p̄uenire dī sic intelligi illi⁹ soli⁹ p̄uenire alteri. p̄ codem supponenti cum ipso. et nulli alteri supponenti. p̄ alio ab ipso. et si albus non suppos- neret. p̄ codem. p̄ quo homo tunc si p̄riū assignatum homini⁹ p̄ueniret albo male facta esset assignatio. s̄t cuz albus supponit. p̄ codem. p̄ quo homo igitur p̄riū assignatum homini⁹ etiam conuenit albo. et non dicitur male assignatum.

Ampli⁹ at p̄siderandū ē ei qui p̄pter casus dicit eo qd neq; sciens ē irrepbabile sub ra- tione sed irrepbabilis sub rōne. neq; scientia irrepbabilis sub rōne s̄t irrepbabile sub rōne. Hā ei q̄ oīno instat oīno ī est aduersandum.

Hic p̄bs oīne q̄ sic p̄ncipaler⁹ p̄cretū dī in infle- ctione vocis s̄t ē ī fine iuxta definitiōem tenaciōem. sic etiā p̄riū dī diuersimode reflecti ad p̄cretū abstractū et sic p̄portionādo vñ alteri neq; scia qd p̄cretū. p̄rie est irrepbabile sub rōne. scādo irrepbabile neutralitē in qd fūz statē p̄ se. s̄t ē irrepbabile qd sub rōne. et noꝝ p̄riū et informās s̄bātū. et vt adiectū nō s̄bātūatū. scādo. neq; scia p̄rie loquēdō ē irrepbabile sub rōne. cū scia vt abstractū qdā scādo. id p̄rie desigri dī p̄ adiectū sub s̄bātū. qz ei q̄ ista dī mō et obuiādō ē dī mō siue ad- uersadū. ne occasiōes hātēt cauillādi. alie suffecit⁹ dicere qz subiecto sunt idem subiectum p̄ se. subiectum accidē te informatum et sic ipsoꝝ est idem p̄riū et fūm ē for- male ex. diuersa sunt p̄ria.

Topicon

Deinde destruētē quidē si qđ naturalē inest volēs assignēre bō mō pot̄ fm locutōe. vt qđ sp̄ inē f̄cer. Uidebit̄ em moueri qđ positū est p̄priū. vt qđ q̄ dicit hois p̄priū bipes. vult q̄ dem assignēre qđ naturalē iest f̄cat āt locutōe qđ sp̄ inē. nō erit igit̄ p̄priū hois bipes. non em ois hō est duos pedes habens.

Dic p̄priū pot̄ p̄ditoē sp̄ales p̄priū. r̄ p̄mo pot̄ vna cōsideratiōem destruciōnā sc̄o alia p̄structiōnā. Lōdi- teratiō destruciōnā ē si aliqd ē p̄priū alteri naturalē. bōc est si aliqd assignēt̄ p̄priū qđ naturalē bō est fm aptitudē et ordinē et p̄tēt̄ solā nature inē. et illō assignauit p̄priū eius ēē simpli nō exp̄mēdo fm locutōem bō q̄ ē p̄priū na turale tñ. tñ c male f̄ca est assignatio. qr̄ q̄ aliqd assignē prop̄iū alic̄ t̄ in locutōe nō exp̄mē mod̄ sp̄al q̄ p̄priū in est nō intelligē nisi simpli incē. Ex "hui" ē vt q̄ dicit hois prop̄iū ēē q̄ sic bipes tal vult siue inedit̄ assignare pro priū nō simpli bō p̄priū qđ naturalē bō est fm nature p̄tēt̄ et ordinē inē. Quia āt locutōe nō determinat̄ mod̄ sp̄a, lē p̄priū n̄ relinquit̄ nisi mod̄ p̄priū simpli bōc ē p̄priū qđ simpli ex actu et s̄q̄ inest. et tale nō ē bipes. qr̄ nō ois bō bō duos pedes. qr̄ p̄ accis violētie infirmitatis. et nature malicia formatōe gnati p̄t̄ nō bō duos pedes fm actu.

Cōstruētē āt s̄līr qđ naturalē iest p̄priū assignē re. et locutōe bō mō f̄cat. Hō ei mouebit̄ bōz bō p̄priū. vt qđ q̄ hois p̄priū assignuit aial discip̄lie susceptibile vult qđē locutōne f̄care qđ inē naturalē. nō mouebit̄ p̄priū fm bō. qđ n̄ est p̄priū hois aial discip̄lie susceptibile.

Dic pot̄ p̄ditoē p̄structiōnā dices q̄ oī p̄struen te idē op̄posito mō p̄siderare. si aliqd assignat propriū naturale siue qđ naturalē aut fm nature aptitudiem in est et locutōe designat ip̄m bō mō inē. hoc ē dicat ip̄m ēē. p̄priū naturale bō f̄ca ē assignatio. qr̄ tūc ft ip̄m bōz natu rā inē ita q̄ nō remoueat fm nature p̄tēt̄. Ex "h" ē. ve qui hois p̄priū assignauit q̄ fm naturā ē aial susceptibili le discip̄lie. tūc vult locutōe f̄care qđ naturalē ē prop̄iū et ita p̄priū a bōiecto nō remouebit fm bō. qr̄ ēbōz naturā p̄priū hois aial susceptibile discip̄lie. Quidam p̄ occasionez et p̄ accis violētie et infirmitatē nō s̄q̄ p̄ueiat vt p̄z in moribōz q̄ ex natura s̄t̄ stulti. et ap̄polticis et cerebro lessis qui discipline nō s̄t̄ susceptibiles fm actu.

Ampli q̄cūq̄ dñr fm aliqd aliud prius. aut vt pri ip̄m oga ē. assignēre taliū p̄priū. Nā si ei qđ est fm aliud qđ p̄priū assignauerit. et de priori vñm erit. si āt prioris posuerit. et de eo qđ est fm aliqd p̄dicabili. vt si q̄s sup̄ficie p̄priū assignet coloratū ēē. et de corpe verum erit coloratū ēē. Si āt de corpe et de sup̄ficie p̄dicat. Quare nō de quo rō et nomē vñ erit.

Dic p̄bs tāgē difficultates tingētes circa assignati onem propriū. Prima est q̄i aliqd duo sic se hit q̄ illud qđ inest vñ p̄mo inest alteri ex vñti. tūc difficile est assi gnare eoz propria. Exemplū est vt coloratū esse primo inest sup̄ficiei. et ex vñti corpori. et ergo si coloratū ēē assi gnaret̄ p̄priū sup̄ficiei crit etiā vñ de corpe coloratū.

esse. et sic nō erit vñ de quo p̄dicat ratio que est p̄priū predicit. et nomine qđ est bōiectum qđ in est te p̄ditōbus essentialibōz p̄priū s̄z de quo p̄dicat ratio q̄ est prop̄iū predicit. et nomine qđ est bōiectum significat̄ bōc aūt mō nō p̄dicat sup̄ficies de corpe nec corpus de sup̄ficie de q̄ bus tamē nō p̄dicat bōc mō assignatū propriū qđ ē esse coloratū qđ prius inest fm sup̄ficie et posteri bōz corpus.

Accidet aut̄ in q̄busdam propriis fieri pleriq̄z aliqd peccatū. eo qđ nō determinat̄ quō et quo vñ ponit̄ p̄priū. Om̄s em̄ conan tur assignare propriū. aut qđ naturalē inest vt homini bipes. aut qđ nūc inest vt homi nis alicui⁹ quattuor digitos habere. aut spe cie velud ignis subtilissimū. aut simpli velud aialis viuere. aut fm aliud velud aie prudēs aut vt prius velud rōnabilis prudens. Aut vt in eo quod habet. vt sciētis irreprobabili sub rōne. Hibil em̄ aliud q̄s habere aliqd erit irreprobable sub rōne. aut in eo quod est participari. vt aialis sentire sentit em̄ et a liud quid. vt homo. sed p̄cipans iam bō sen tit aut in eo qđ est p̄cipare. vel alicuius ani malis viuere.

Hic p̄bs ostēdit quō in assignatōe prop̄orum plu rūmū sit peccatū ex loco q̄ nō determinatur in locutōne cir cūloquēt̄ propriū. quo mō sp̄ali. et quibōz bōiectis deter minat̄ propriū. et quoq̄ bōiectoz accētūm vel vñtūm ponit̄ siue assignat̄ propriū. et sunt q̄ttuor modi. om̄nes en̄ qui conant̄ assignare propriū assignat̄. vel id qđ na turaliter inest. eo q̄ propriū fluit a p̄ncipijs naturalibōz et cēntialibus bōiecti. et sic est p̄m⁹ modis. q̄ acceptus ē iuxta naturā propriū bōiecti. et sic prop̄um hois d̄r esse bipes. Aut sc̄o qđ vt nūc inēt alicui⁹ alicui⁹ vt alic⁹ hois p̄ priū ponit̄ q̄ttuor digitos habere tñ p̄ nature defectum vel violentie vel infirmitatis. et iste est sc̄o modus. Aut quod est p̄m⁹ sp̄em. velut ignis p̄priū est subtilissimum corpoz esse. qr̄ nō nisi in subtilissimo saluat̄ sp̄es ignis. Et iste est modus tertii. Aut coēfētur naturā simplicē hois est vñtēr velud aialis p̄priū dicimus esse viuere vita manifesta. quia vita occulta nature habet plus mo dum corporis q̄ anime cuius propriū effectus est vñ uere. et ista causa a bōiectalibus bōiecti vel deficiētibōz et substātialibus. Aut assignat̄ mod̄ p̄priū interēt̄ s̄z ali quid ip̄i bōiecto. sicut aie assignat̄ q̄ sit p̄udēs qđ p̄ueit fm rōem̄. iste est q̄nt⁹ mod̄. Aut d̄r p̄priū respici etiā p̄mo p̄ueit sicut p̄udēt̄ d̄r rōnā p̄mo. qr̄ nō p̄ aliud q̄ per rōnālē p̄te inē. et iste est sext⁹ mod̄. Aut id qđ p̄ueit subiecto in eo q̄ aliqd habet. vt sciētis p̄priū d̄r irreproba bile esse s̄b rōne. qđ p̄ueit et inest p̄ sciām quā habet pri tens. t̄ iste est septim⁹ mod̄. nihil em̄ aliud est sciētē ir reprobare esse s̄b rōne. q̄s habere aliqd quo sit irreproba bil s̄b rōne. Aut assignat̄ in eo q̄ habet cuī cōtingit grā eius quod habet. vt sciētē propriū ponit̄ irreprobare cē sub rōne. bōc em̄ cōuenit sciētē in eo q̄ habet ab ip̄o sci entia irreprobabili sub rōne. et iste est octau⁹ modus. Aut significat̄ propriū in eo qđ p̄cipiat̄ ab aliquo si cut essentialiter p̄cipiat̄ sup̄ius ab inferiori aliquo si cut animalis propriū dicit̄ esse sentire q̄ p̄cipiat̄ ab

Quintus liber

solo sensibile. et iste est modus non sentit enim aliqd alio
qd inferius est ut hoc non sentit nisi ut hoc picipias qd
est sensibile. Aut significat ppriu in eo qd aliquid aliud
ut inferius picipiat suu supius sicut dicit ppriu alicui
alia vivere in eo qd picipiat vita sive vite pincipiu et
iste est modus decimus quorū qd tuorū pmi suppositi sunt
iuxta ppriu. Sexāt posteriores sumpti sunt iuxta mo
dos subjecti ut communiter dicitur.

Ergo qui non addit qd ēnaturaliter pec
cat eo qd contingit qd naturaliter inest nō inē
illi cui naturaliter inē velud hominis duos
pedes habere qui vno nō determinat qm qd
nunc inē assignat qm nō erit hmoi qle nūc ē
illud velud quatuor dgitos habere hōiem
Qui at nō indicat qm ut prius aut ut fm a
liud ponit qm nō de quo ratio et nomē vnz
erit velud colorari sive superficie sive corporis as
signavit ppriu. Qui vno nō pdicit fm qd aut
in eo qd est habere aut in eo qd ē haberi pro
pprii assignauit eo qd nō est ppriu qd assigna
tu est. Inerit em si eo qd habetur assigna
uerit ppriu etiā hnti si aut habeti et ei qd
habet velud irreprouabile sub ratione scien
tie vel scientis positum ppriu. Qui vno nō
psignat in eo qd picipiat vel qd picipatur
eo qd et in alijs quibusdā inerit ppriu si in eo
quidem qd picipatur assignauerit picipan
tibus inerit. Si vero in eo qd picipiat his qd
picipantur velud si alicuius animalis po
suerit vivere ppriu. Qui autem non diuidit
specie qm vni soli conuenit eoz qd sub hō sūt
cuius ppriu ponit Nam fm supabundan
tiam vni soli inerit ut ignis leuissimū.

Hic pbs circa pdictos modos ppriu ponit aliquas
considerationes volens qd accidit peccare in assignatio
ne ppriu ex eo qd in locutione non designetur explicite
quod ppriu assignetur. Est igitur pma cōsideratio ista.
Si quis in assignatione ppriu fm naturam conuenien
tis nō addit hac determinationē naturaliter quia determi
natur ppriu non simpliciter fm nature aptitudines
esse assignatū peccat eo qd contingit id qd naturaliter inē
alicui non inesse illi tñ cui inest naturaliter exemplū est
ut ppriu domis est duos pedes habere Scđa pscidera
et qd nō determinat in locutione qd hoc qd ut nunc inē ali
qd nō critale qle nunc est peccat scđo peccato sicut qd di
cit ppriu domis tñ quatuor dgitos habere Tercia
consideratio est si quis assignat ppriu qd inest di
uersis fm püs et posterius non determinat in assignatio
ne sua cui conuenit pmo et cui qd consequenti peccat etio
peccato quia non erit vnz de quo pdicatur ratio hoc est
pprii nomen subjecti pdicari Et huius exemplum ē
ut si quis colorari assignauerit ppriu superficie et corpo
ris et non determinauerit quod differenter hoc est qd ē p
priu superficie tanq; subjecti immediati et corporis tan
q; mediati. Quarta consideratio est si ppriu aliquod

assignatum conuenit halentiz habito et non determinat
tur in locutione fm quid inest aut in eo qd est hōe aut
in eo qd est hōteri peccatum est in assignatione et non est
pprii qd assignatum est quia non conuenit soli quia
si assignatur inesse habitui inerit etiā habenti et si habē
ti assignetur inerit habitui Exemplū est ut irreprobabile
sub ratione est ppriu scientis qui vocatur habens eo qd
concretum significat formam et est in habete et ei scie qd
vocatur habitus quia ipsa īst scie et ergo si istud nō de
terminetur in locutione est peccatum. Quinta pscideratio
est qui assignat ppriu et non determinat an sit ppriu in
eo qd picipiat vel picipiat peccat eo qd in alijs quibusdā
subiectis inerit ppriu qd in subiecto cui ponitur esse p
priu. Si em assignauerit ppriu in eo qd picipiat in
erit picipatibus. Si vero assignauerit in eo qd picipiat
et in alijs assignauerit bis qd picipatur ex vñ et si qd posuerit vivere p
priu alicuius animalis puta dominis. Sexta pscideratio ē
si quis assignat ppriu qd dicet ppriu specie qd nō co
uenit omni contento sib; specie et non diuidit hoc est non
distinguit ppriu qd specie conuenit dicendo in orōne qd
specie ppriu assignauit peccauit qd fm suā assignatōez
inerit vni soli eoz qd sib; soli specie sunt sib alterna et specie
alterne ppriu assignat et rō est qd qd p supabundatā dici
tur vni soli puenit et inerit vñgnis ppriu leuissimū esse.

Aliquoties et spēm addēs peccat. Opor
tebit ei vna spēz ēē eaz qd dicūt qn spē addi
derit hāt i qbusdā nō accidit ut nec i igne
Hō ei ē vna spē ignis diuersū ei carbon et flā
mar et lux vñū quoq; āt horū ignis.

Hic pverificat vñmā dcāz psciderationū et pōt re
gula ad verificādi dcām psciderationem Scđo pbat eam
ibi (Propter hāt) Regula ē si vñlū bñ assignare
pprii spē nō sufficit aliquoties dicere qd est ppriu spēs
requiritur qd exp̄matur spē vñla sive spēalissimū eo qd
cū dr spē oꝝ vñla ēē spēz eoz qd dicūt recipere ppriu pdicato
nem hāt aliquoties nō stigat vñz explorat in igne non
em ē vna tñ spē ignis hāt qdā spē ignis qd vocat car
bo qdā flāma qdā lux vñūqdā hāt istoz suscipit pdicato
nem ignis. Assignando ī gis ppriu ignis puta qd sic sib
simū oꝝ necārio exp̄mtere qd sit ille ignis qd non sufficie
dicere qd ppriu ignis sit sib alissimū hāt oportet dicere qd est
pprii ignis qd vocatur lux.

Propter hāt nō oꝝ qn spē additū diuersaz
ēē spēz ēē qd dr qm alijs qd magis alijs aut
min⁹ ic̄it qd dcām ē ppriu velud i igne subtū
lissimū subtillior ei ē lux carbon et flāma hāt
nō oꝝ fieri qn nō et nomē magis p̄t d quo rō
magis verum est si aut non non erit d quo
ratio magis et nomen magis.

Hic pbat dcāz rlaꝝz coit duas rōca. Scđa ibi (Ampli
us āt) Pria ē qd sib alissimū ēē nō sit bñ assignatū tāz ppriu
ignis sib de minimis pbat sic qd vñlū
ignis dr eq̄lie d ille carbon videlicet flāma et luce l nō
hāt magis min⁹ si p̄t oꝝ qd et sib alissimū sit eis eq̄lie qd
flāma est qd lux et sib alissior flāmma et flāmma carbon. Si
vero dicatur qd ignis dicatur te eis fm magis et minus
tunc ppriu ignis videlicet subtile debet te eis dicisse
cunduz magis et minus et sic non est quidlitet eorum

Topicoz

subtilissimū. et p̄m̄ assignādō subtilissimū p̄priū igni si ne determinatē sp̄i sp̄alissime cui p̄ sup̄ obſidatia queat male sit p̄ priū assignatio.

Ampliāt ad h̄ idē eē accidit p̄priū ei⁹. q̄ simplr̄ ē tale. et ei⁹ q̄ marie ē tale. i eo q̄ sim plicer ē tale. velo in igne se h̄ subtilissimū. Hā et simplr̄ ignis et lucis erit h̄m̄i p̄priū subtilissima em̄ est lux.

Hic ponū scđam rōem q̄ oñdit p̄priū pdc̄m̄ ee male assignatū. q̄ idē eē p̄priū ei⁹ q̄ ē simplr̄ b̄ est ḡnis. et id q̄ marie in eo q̄ ē simplr̄ ē tale. i. p̄priū sp̄i q̄ est inco uenies. Q̄āt b̄sequeret p̄z̄ in exple. p̄posito subtilissimū esset. p̄priū sp̄i seignis lucis. etiā. p̄priū ḡnis sive sp̄. cie subalterne puta ignis. et sic q̄ p̄ sup̄abundantiam dicatur nō vni soli covenire.

Alio iḡf sic assignēt p̄priū conādū est sic eidē. aut nō dāda hec instātia. sed statiz ponēti. p̄priū definiādū ē q̄m̄ ponit p̄priū.

Hic p̄bs circa pdc̄as p̄sideratōes p̄t q̄dā documē tū. dices si alī assignauerit. p̄priū pdc̄o nō p̄ccādō. s. in assignādō. tūc etra tale conādū ē instādō. etra eū. b̄ eidē nō ē dāda occasio istādō. etra nob. et b̄ q̄ ap̄d nos p̄os tale. p̄priū assignam̄. tūc em̄ instādō nob aduersari. p̄uocare. vñ statim ponēti. p̄p̄u tecian⁹ ē quō p̄t. p̄priū.

Dein̄ destruentē q̄dē si idē eiusdē p̄priū posuit nō erit. p̄priū q̄dō posuit ē eē. p̄priū. naz̄ idē eidē oē eē idicat. Q̄āt esse idicat nō. p̄priū. sed definitio ē. vt q̄m̄ q̄ dicit honesti. p̄priū decēs ee idē eiusdē. p̄priū assignēt. idē em̄ est honestū. et decēs nō erit decēs hoestī. p̄rium

Hic p̄bs reuertit ponēs p̄sideratōes et p̄p̄o inspi cēdo. 2dōtōnes s̄bieci. Et dicit̄ ista p̄s in duas p̄tes fñi. q̄ ponit duas p̄sideratōes destruciāas q̄s p̄t. scđa ibi (Dein̄ in his) In p̄ma p̄te p̄t p̄mo p̄sideratōem de struciāa et destruciāa sibi opositā. Prima destruciāa est ista. si alī assignēt idē noī et definitō. p̄priū suijp̄. tūc q̄dō posuit nō erit. p̄p̄u. Lui⁹ rō est q̄ idē eidē eē indicat. aut iplicite si idē noī. aut explicite si idē definitō ne. Q̄āt indicat esse nō est. p̄priū. b̄ definitō elargato nomine accipiendo definitōem.

Lōstruentē at si nō eiusdē idē p̄priū assign nauit. uersim at p̄dicatū posuit. erit em̄ p̄. p̄riū q̄dō posuit ē nō eē. p̄priū. vt q̄m̄ q̄ posuit aialis. p̄rium substātia aiata.

Hic p̄t p̄sideratōem destruciāa dicens. q̄ destruentē oī inspicere si alīq̄s nō eiusdē. p̄priū assignēt b̄ i cēna diuersū p̄dicatū tū uersim de s̄biecto. tūc ei erit. p̄p̄u q̄dō ab ad uersario assignatū ē nō eē. p̄p̄u. L' ex⁹ ē vt si q̄s p̄t aialis p̄priū ce q̄dō sit s̄bña aiata nō posuit idē euīdē. p̄p̄u et assign nauit. p̄p̄o id q̄dō uersim p̄dicat. ḡ est aial. p̄priū b̄ stātia aiata. S̄ forte dices s̄bña aiata ē de cēna aiata i gr̄ n̄ ē. p̄p̄u ei⁹. Cōna ē maifesta. et aīs sit q̄ aial ē s̄b stātia aiata sensibl̄. Ad q̄dō r̄ndet alter⁹. q̄ s̄bña aiata accipit dupl̄r. vno⁹. p̄ s̄bña oposita ex aia et corpe aia ip̄z corp⁹. tinēt. et sic est. p̄p̄u. b̄ idicās eē aiata ut refiniō. Alio⁹ accipit s̄bña aiata p̄ s̄bña b̄n̄te aiatōem ut ba

b̄tū relatiū ad actis. et sic aiata ē p̄n̄ ee aial. et sic ē. p̄p̄u. cōversum p̄dicatū. q̄ sic plāta nō h̄z aiām p̄scām ex q̄ sic mot⁹. vite maiest⁹. sicut d̄r in libro te plātis h̄z p̄tem partis aie fm̄ mot⁹ augmēti et ḡnationis.

Dein̄ in his q̄ s̄lū p̄tū s̄lū p̄siderādū. De strūcti q̄dē si q̄dō t̄ toti⁹ p̄priū ē nō ē vñ. depte aut q̄dō p̄tis d̄r de vñiuerso nō em̄ erit p̄priū q̄dō posuit ē eē. p̄priū. Accidit em̄ i alīq̄b̄. b̄ fieri. assigbit ei alīq̄s in his q̄ s̄lū p̄tū s̄lū p̄p̄u aliquoties q̄dē in vñiuersuz intuēs. ali quoties at ad id q̄dō p̄ticulariter d̄r. ip̄e seip̄z intelligēs. erit ei neurz rcē assigētū. vt in vñiuerso q̄dē q̄ dixit mar⁹. p̄priū pl̄ma salsa aq̄ s̄lēs quidē p̄tes cuiusdā b̄ntis posuit p̄priū tale at assiguit p̄priū q̄dō ē vñ de pte nō ei erit q̄dā pl̄ma aq̄ salsa. Nō ḡ erit p̄priū maris pl̄ma aq̄ salsa. In pte at. vt q̄m̄ q̄ po sit aeris. p̄priū spirabile s̄lēs q̄dē p̄tis alīq̄ dixit p̄priū tale at assiguit q̄ de aliquo aere vñ. De vñiuerso at nō d̄r. Hō ei erit vñiuersus spirabil̄. n̄ ḡ erit aer⁹. p̄priū spirabile

Hic p̄t scđam p̄sideratōem destruciāa et sibi oppo sita destruciāa. Prima p̄sideratio ē ista si alīq̄s assignatū. p̄priū alīq̄s toti⁹ homogeni⁹. i. ei⁹ q̄dō ē s̄lū p̄tū. cui⁹ q̄ liter etiā p̄t. p̄p̄e b̄ suscipit toti⁹ p̄dicatōez. tūc oī destruentē p̄siderare si assignatū. p̄priū toti⁹ nō ē p̄dicatē. q̄dē p̄tis alīq̄s toti⁹. vt pte. q̄ tūc nō ē. p̄priū q̄dō p̄p̄o ē assignatū. Et s̄lē considerandū est. si in talib̄ p̄priū q̄dō assignatū p̄t nō pre dicat vere de toto. q̄ em̄ eadē est sp̄s sive rō. q̄ est forma tūc p̄tis et toti⁹ nō erit. p̄priū q̄dō p̄p̄o ē assignatū.

Accidit em̄ in alīq̄b̄ homogeni⁹ tec fieri sic assignatū. p̄priū toti⁹ q̄dō vñiuerso queat et nō p̄t. et alīq̄n q̄dō p̄t coucit et nō toti⁹ vñiuerso. Assignabit em̄ alīq̄s talib̄ in his totis q̄ s̄lū sunt p̄tū. p̄priū aliquoties quide intuēs si ue inspiciēs in vñiuersum totū et nō in pte talib̄ intuēs intuēs in q̄dō p̄ticulariter p̄t queat et tē p̄ticulariter. nō ē tē p̄ticulariter in totū. cū tū totū vñiuersuz p̄s sint eiusdē rōis et sicaliq̄s seip̄z intelligēs sive intellectusū ap̄d se dirigenz aliqualdō inspicit ad totū nō ad pte. et alīq̄n econtra ad pte. et nō ad totū. et tūc neurz erit rcē assignatū prop̄um. Exemplū est vt si vñiuersuz sive totū inspiciēs et nō p̄tem dixit maris. p̄priū eē p̄t sit aq̄ plurima salsa. hoc em̄ eiusdē toti⁹ q̄dō s̄lēs p̄tis est posuit. p̄priū et assig nauit. p̄priū tale q̄dō nō est vñ de qualib̄ pte. q̄ nō q̄dē p̄tis maris est plurima aq̄. Ex̄m̄dō r̄bi p̄sideratio in homogeni⁹ ē in pte et nō in toto. vt q̄ p̄tis. p̄rium aeris spirabile esse posuit. p̄rium alīq̄dō est sūmū p̄tis et illud posuit toti⁹. p̄rium q̄dō solum vñ est pte. Quia nō de vñiuerso sive toto acre vñ est q̄ sit spirabil̄. Et tūc de illo q̄ē refrigeras in pectorē spirantis. et ergo spirabil̄ le non est aeris proprium.

Astrueti at si vñ. ē de uno quoq̄ s̄lū p̄tū. q̄dō ē. p̄priū eōz fm̄ vñiuersum. erit ei p̄. p̄riū q̄dō posuit ē nō eē. p̄priū. vt q̄m̄ vñ est de oī tra deorsuz ferri fm̄ naturā. Est autē h̄ p̄priū et alīq̄ terrefm̄ vñiuersu. nā fm̄ terrā

Quintus liber

erit terre p̄r̄lum deorsum ferri fīm naturam
Hic p̄t̄ p̄sideratōe p̄structiūa ōpp̄oīta p̄ori r̄ ēsta.
sīd qđ calib⁹ b̄omogenijs positi ē, p̄r̄iū toti v̄e p̄dica
tur te q̄lib⁹ p̄e v̄niuersi erit, p̄r̄iū qđ positi ē nō c̄, p̄r̄i
v̄z. L⁹ ex⁹ ē q̄m v̄p̄ ē te v̄niuersa terra sīl deorsuz ferri. r̄ ē
natura v̄niuersi. Sī erit toci⁹ cui ē p̄s eadē sp̄ tūc fīm terraz
id est fīz terra naturā r̄ sīz q̄ in p̄e saluaf erit t̄re p̄r̄iūz
terez ferri fīz naturā. Utic̄ at i bac cōsideratione p̄b̄
sp̄alit̄ nōi v̄niuersi. q̄ totū b̄omogenijs p̄p̄oc̄at̄ totū. r̄ p̄d̄la/
ria b̄iecta s̄p̄en̄. Alia at tota heterogenia q̄ sunt diuer-
sa figuraꝝ in p̄tibus non dicuntur v̄niuersa

Linde ex ōpp̄ositiō p̄sideratōe Prīmū
qđ ex ḥrījs destruēti qđ si ḥrīj nō ē ḥ
rīj p̄r̄iū neq̄ ei ḥrīj erit p̄r̄iū ḥrīj. vt q̄m ḥ
rīj ē iustitia qđ iusticie optimū at pessimum.
Hō est aut̄ iusticie p̄r̄iū optimū non erit in
iusticie p̄r̄iū pessimum.

**Hic ē q̄r̄ tractat̄ in q̄ p̄b̄ doc̄ terminare p̄blem̄ te
m̄p̄io gl̄oco extresecos. Et p̄ doc̄ p̄siderare erit ōpp̄o-
ta q̄ s̄p̄oria. q̄ ōpp̄o ḥrīj ex ōpp̄o en̄ labſoluti ad ablo-
lutū. Prīma ḡ deſtructiūa ē iſta. Si duo b̄iecta s̄i ḥrīj.
r̄ duo p̄dicata sīl si v̄nū rīj nō ē p̄r̄iū v̄nū b̄iecta nec
reliqui d̄ esse p̄r̄iū alteri b̄iecti. Ex⁹ ē ḥrīj sic b̄iecta
s̄i iustitia iusticie. r̄ p̄a ḥrīj s̄i opti⁹ r̄ pessi⁹. si ḡn̄ ē
iusticie p̄r̄iū ē opti⁹. ḡn̄ iusticie p̄r̄iū erit ē pessi⁹**

Aſtruēti v̄o si ḥrīj ḥrīj p̄r̄iū ē r̄ ḥrīj ḥrīj
p̄r̄iū erit. vt q̄m ḥrīj ē bono qđ malū. eligē
do at fugiēdo. Est at bōi p̄r̄iū eligēdū. erit
mali p̄r̄iū fugiendum.

**Hic p̄t̄ p̄sideratōe p̄structiūa dices q̄ aſtruēti v̄e-
dū ē bac p̄sideratōe ōpp̄o. q̄ si ḥrīj ē, p̄r̄iū ḥrīj.
sīc et reliqui erit p̄r̄iū reliqui. Ex⁹ ē v̄bō r̄ malū sunt
p̄traria sicut subiecta. eligēdū fugiendum sic p̄dicata r̄ e-
ligendū est p̄r̄iū boni ergo fugiendum est p̄r̄iū mali**

Secūndo at ex his q̄ adaliqd̄ st̄s. Deſtruē
ti qđ si hō qđ adaliqd̄ ē e⁹ qđ ē adaliqd̄ nō est
p̄r̄iū. neq̄ hō qđ adaliqd̄ ē e⁹ qđ ē adaliqd̄
erit p̄r̄iū. vt q̄m duplū quid ad dimidiū. su-
perans at ad supatū. nō est duplū p̄r̄iū su-
perans. non erit dimidiū supatum.

**Hic p̄t̄ p̄sideratōes p̄sideratōe ad relative op-
posita. v̄nā deſtructiūa r̄ alia p̄structiūa.** Deſtructiūa ē iſta.
Si aliqa relē deſtruere i relatiā vidēdū est si duo subie-
cta sicut relatiā. r̄ duo p̄p̄ia relatiā. r̄ si v̄nū relatiā nō
est p̄r̄iū v̄nū qđ ē adaliqd̄ nō erit reliqui p̄r̄iū reliqui.
Ex⁹ est vt duplū dicitur ad dimidiū relatiā. sīl duo si-
cet b̄iecta. Supans vero r̄ sapatum sunt sicut p̄p̄ia. tūc
si superans non est p̄r̄iū duplīc̄is. ergo superatum nō
erit p̄r̄iū dimidiū. Et nō est vis de exemplo q̄ exemplū
ponim⁹ nō vt ita sicut. Quia duplū est i pl⁹ q̄ supās.
q̄ duplū ē in discretis r̄ tñtūs. supās v̄o i discreti tñ-
si p̄p̄ie accipiat̄ in q̄b⁹ dicit̄ min⁹ abūdās supās. r̄ sic
duplū supās nō ouertūs. r̄ ergo supans non est p̄r̄iū
duplū. dicas. q̄ supās in triplo est. r̄ q̄d̄ r̄ p̄tibus in multi-

plici r̄ ideo nō est p̄r̄iū duplū sed in plus. r̄ non ouertū
cum duplo. r̄ ideo non est p̄r̄iū eius.

Aſtruēti at si eius qđ est aliquid hō q̄ ada-
liqd̄ ē erit p̄r̄iū. r̄ eius qđ ē adaliqd̄. adaliqd̄
erit p̄r̄iū. vt q̄m d̄r̄ duplū ad dimidiū. duo
aut̄ ad vñū. Est at duplū p̄r̄iū. vt duo ad
vñū erit dimidiū p̄r̄iū. vt vñū ad duo

Hic p̄t̄ p̄sideratōe p̄structiūa p̄ori ōpp̄oīta dicens
q̄ aſtruēti nccm ē v̄t illa p̄sideratōe ōpp̄oīta. sic si v̄m
relatiā ōpp̄oīta de vna ōpp̄one ē p̄r̄iū alterius de alia
ōpp̄one. r̄ reliqui reliquo. Ex⁹ ē vt duplū d̄r̄ relatiā ad
dimidiū. r̄ si p̄r̄iū duplū ē se b̄atre sic duo ad vñū. tūc
p̄r̄iū dimidiū erit se b̄atre sic vñū ad duo. nō tñ sīl du-
plū vñū relatiā fīz intentiones nōi. nez fīz r̄ē. sī iōz
accipiūt̄ in rōne supatū r̄ supatū ad sc̄iūcē referuntur

Tertiō deſtruēti quid si habitus hō qđ fīz
habitū dicitur non est p̄r̄iū. neq̄ em̄ p̄uatio-
nis hō qđ fīm p̄uationē dicitur erit p̄r̄iū. Et
si priuationis hō qđ fīz priuationē d̄r̄ nō est p̄
p̄r̄iū. neq̄ habitus hō qđ fīm habitū d̄r̄ erit pro
p̄r̄iū. vt q̄m nō dicit̄ surditat̄. p̄r̄iū ēē insensi-
bilitatē. neq̄ auditus p̄r̄iū erit sensum esse.

**Hic p̄b̄ ponit p̄siderationes de p̄p̄io vñā deſtructi-
uā r̄ alia p̄structiūa respiciendo ad p̄uatiō ōpp̄oīta.** Et
est p̄sideratio p̄ma ista. si sīl duo subiecta ōpp̄oīta fīz p̄i-
uationē r̄ habitū. r̄ duo p̄p̄ia similem ōpp̄oītione habē-
tia tūc sīl vñū p̄uatiō ōpp̄oīta de vna ōpp̄oītione nō
est p̄r̄iū alterius nec reliqui reliqui. Exemplū ē vt
capiantur ex vna p̄e auditus r̄ surditas. r̄ ex alia par-
te sensus r̄ insensibilitas tūc si surditas non est p̄r̄iū
insensibilitatis quia non conuertitur cum ea. ergo nec
auditus erit p̄r̄iū sensus vel econuerso

Lōſtruenti quidē si qđ fīm habitus dicit̄
ēē habitus p̄r̄iū. nam r̄ priuationis hō qđ
fīm priuationē d̄r̄ erit p̄r̄iū r̄ habitus hō qđ fīm
habitū dicitur erit p̄r̄iū. vt q̄m vñū p̄r̄iū
est videre fīm q̄ ipsum habem⁹ vñū. erit ce-
citat̄ p̄r̄iū non videre fīm q̄ non habet
mus vñū apti nati at̄ habere

**Hic p̄t̄ p̄sideratōe p̄structiūa dices q̄ eadē p̄sidera-
tione p̄ ōpp̄oītum modū p̄sideratōe est si ponantur duo
b̄iecta duo p̄dicata q̄ se b̄at̄ vt b̄at̄ r̄ p̄uā. tūc si vñū p̄
dicatu ē p̄r̄iū b̄at̄ reliqui p̄dicatu erit p̄r̄iū p̄uationē.
Ex⁹ est vt videre ē p̄r̄iū vñū vñū p̄l alia vñū discernere. ḡ
ceciat̄ p̄r̄iū erit nō videre l̄ nō discernēt̄ ē fīm vñū.**

Deīn ex dictionib⁹ r̄ negationib⁹ Prīmū
quid ex ip̄is q̄ p̄dīcat̄. Est at loc⁹ hic v̄t̄ de/
ſtruet̄ tñm. vt si affirmatio v̄l qđ fīz affirmati-
onē d̄r̄ e⁹ p̄r̄iū nō erit e⁹ negatio. neq̄ qđ fīz
negationē d̄r̄ si at sit negatio. aut qđ fīz nega-
tionē dicitur eius p̄r̄iū non erit affirmatione.
neq̄ qđ fīm affirmationē dicitur p̄r̄iū.
vt q̄m animalis p̄r̄iū animatum est.
non erit animalis p̄r̄iū non animatus

Topico 12

Hic p̄bs ponit p̄sideratōes sūptas ex p̄tradōrie op̄positis q̄ p̄tradictio ē int̄ ens & nō ens q̄b̄ nihil pot̄. pri mo quidē in q̄bus duo p̄dicata affirmatiōe vel negatiōe sumpta referuntur ad idē b̄scm vñ f̄m affirmatiōem et alterq̄ f̄m negatiōem. Et ē p̄sideratio ista. Si p̄dicatiū af firmatiō sit p̄priū alic̄ b̄iecti tūc negatiō nō erit p̄priū eiudē. vt si p̄priū aialis sit c̄ aiatū tūc nō est. p̄priū aial nō ē c̄ aiatū. Loc⁹ at iste nō est vñ nisi restrīciū tūc. q̄ nō op̄z si p̄dicatiū affirmatiō nō sit p̄priū alic̄ b̄iecti q̄ tūc negatiō sit. p̄priū eiudē. Quia & si aial nō sit p̄priū eē lapidē. Quia eē nō lapidē multis alijs ab aiali p̄uenit. Sed & tra ista insta sic de quolibz est vera affirmatiō vñ negatiō. Igitur videt q̄ loc⁹ iste sit etiā p̄structiō. Solo alberti nō est bicfermo de affirmatiōe & negatiōe veris. & te negatiōe termini iſiniti. cū at negatiōe termini iſiniti de alijs nō sequē affirmatiōe termini iſiniti de eodē. q̄ nō sequētū nō est nō iſtus. ḡ est iſtus. In p̄tradōrijs vñ simp̄l̄ tenet h̄z p̄nāz in ip̄o rōe p̄uerabilitatis terminoz. alias em̄ nō tenet. sicut patuit in exemplo.

Sed oī aūt ex p̄dicatis vñ etiā nō p̄dicat̄. et de q̄bus p̄dicat̄ vñ nō p̄dicat̄. deſtruēti q̄dem si affirmatiō affirmatiōis nō ē p̄priū. neq̄ etiā negatiō negatiōis erit p̄priū. & si negatiō negatiōis nō est p̄priū. nec affirmatiō affirmatiōis erit p̄priū. vt q̄m nō est hoīs pro p̄priū aial. neq̄ nō hoīs nō aial. Si at nō hoīs nō videat p̄priū nō aial. neq̄ hominis videat prop̄rium animal.

Hic pot̄ scđam p̄siderationē in q̄ cōpat duo p̄dicata ad duo b̄iecta & est ista. Si p̄dicatiū affirmatiō nō sit p̄priū p̄dicatiū affirmatiōi. tunc nec p̄dicatiū negatiō erit p̄priū p̄dicatiū negatiōi. id est si affirmatiō nō ē p̄priū affirmatiōis. neq̄ negatiō negationis erit p̄priū. & ecōtra si negatiō negatiōis nō est p̄priū. neq̄ affirmatiō affirmatiōis erit p̄priū. Ex⁹ ē vt q̄ nō est p̄priū hoīs aial. ḡ nō hoīs p̄priū nō erit nō aial. Si aut nō hoīs nō videat p̄priū nō aial. nec p̄priū erit hominis animal.

Aſtruēti aūt si affirmatiō affirmatiōis est p̄priū. & negatiō negatiōis erit p̄priū. Si at negatiōis negatiō est p̄priū. & affirmationis affirmatiō erit p̄priū. vt q̄m nō aial est p̄priū nō viuere. erit aial p̄priū viuere. & si aial p̄priū viuere videat & nō aial p̄priū videbit̄ non viuere.

Hic p̄bs pot̄ p̄sideratōem affirmatiōā p̄ori oppoſitā & est ista. si negatiō ē p̄priū negatiōis affirmatiō erit p̄priū affirmatiōis. Ex⁹ ē vt si p̄pū ē nō aial nō viuere. p̄priū erit aial viuere. & c̄. Et tenet in his p̄nā in ip̄o q̄a arguit in terminis iſiniti & nō in opp̄positis p̄tradōrijs.

Tertio at ex ip̄is subiect̄ deſtruēti q̄dem si qdē affigētū p̄priū affirmatiōis ē p̄priū. nō erit idē & negatiōis p̄priū. si at negatiōis ē p̄priū qdē affigētū ē nō erit affirmatiōis p̄priū. vt q̄m aial p̄pū ē aiatū. nō aial nō erit p̄pū aiatū

Hic ponit tertia p̄sideratōem. si aliq̄ p̄dicatiū est. p̄priū b̄iecti affirmati idē nō erit. p̄priū b̄iecti negatiō & ecōtra. q̄ nō p̄t idē c̄. p̄priū affirmatiōis & negatiōis Ex̄emplum buīus est. vt q̄ aialis p̄priū est aiatū esse. non aialis nō erit. p̄priū aiatū esse.

Lōſtruēti vñ si affigētū p̄priū nō ē affirmatiōis. erit p̄priū negatiōis. h̄at loc⁹ fālſus est. Affirmatiō em̄ negatiōis & negatiō affirmatiōis nō est p̄priū. Nā affirmatiō negatiōis ē nō ē inest. negatiō aut̄ affirmatiō inest qui dem. vt p̄priū aut̄ nō.

Hic ponit alia p̄sideratōem dices q̄ si p̄priū affigētū ab alijs nō est. p̄priū affirmatiōis q̄ tūc erit. p̄priū negatiōis. h̄at loc⁹ ē in q̄busdē fālſus. q̄ nō ē affirmatiō p̄priū negatiōis nec c̄. eo q̄ affirmatiō oīno nō ē inē negatiō. ita q̄ sequat̄ ad eā. negatiō at̄ affirmatiōis ē ita q̄ sequat̄ ad affirmatiōem negatiōis. nō ē inē ei. vt p̄priū. Ex⁹ ē vt leſtū bū iste ē bō. ḡ nō ē aīn. & c̄ ad negatiōes nō sequētū affirmatiō. iste nō ē bō. ḡ est aīn. Quidā tū di cūt̄ veōt̄ albert⁹. q̄ affirmatiō & negatiō p̄t̄ dupl̄ p̄sideratiō. vñ intentōes & sic neurz est in alio vñlio. vt p̄s integral. q̄ bō currit p̄s est ei⁹ qd̄ dīlo nō currit. cū oīs negatiō sc̄ēat̄ ex additōe. p̄ma tū expo melior est. Lauſa vo q̄ nō tener bū cūdē est. qd̄ idē nō p̄t̄ dici. p̄priū pluriū. q̄ sic affirmatiō nō p̄t̄ c̄. p̄priū negatiōis. nec negatiō affirmatiōis. Affirmatiō em̄ nō sequētū ad negatiōem. & negatiō ad affirmatiōem. & nō p̄uerit ut p̄priū.

Dicū ex his q̄ ex diuerso diuīdūt̄ deſtruēti quidē si eoꝝ q̄ ē diuerso diuīdūt̄ nullū vel nullū reliquoꝝ q̄ ē diuerso diuīdūt̄ ē p̄priū. Neq̄ em̄ qd̄ positiū ē erit p̄priū hui⁹. cui⁹ positiū est c̄ p̄priū. vt q̄m aial sensibile nullū. ali orū mortaliū aialū est p̄priū. Hō erit aial intelligibile dei. p̄priū.

Hic p̄bs ponit p̄sideratōes inspiciēdo ad diſpata. Et est p̄sideratō p̄ma ista deſtructiō. si sp̄s ē diuerso sine diuīſe. & p̄pā ſilr ē diuerso ſilr diuīſa. tūc p̄ſiderandū ē ſi nullū alioꝝ p̄pior ab assignato. p̄prio ſit reliquarū ſp̄s ab affigēta ſp̄e. tūc p̄priū assignatiū nō ē p̄priū affigēta ſp̄e. h̄o ē ex⁹ ſi tal ſiat diſlo. p̄pior. Aliorū alioſ ſenſibile. Aliorū intelligibile. Et rurſuſz alioſ. ali ſilr ſigil aial ſenſibile nullū alioꝝ a diſlo est. p̄priū nō erit aial intelligibile dei. p̄priū. Et dr̄ (aial intelligibile ab aiatō) eo q̄ antiqui ſecq̄ celeſtia ſilr dicebat̄ eē aialia ſenſilia vocates aial oē illib̄ qd̄ h̄z aiam p̄ vita & morti ut dicie. Apulegi⁹ libro de teo ſocratis q̄ iſellūalia dicebat̄ p̄ intellex agēt̄ & mouent̄. t̄ nō q̄ intellex aliquē adeptū. Qd̄t̄ vñ ad p̄sideratōes nō est magna vis te exemplo. Šenſibile at̄ nō ē p̄priū mortaliū aialū. & dīna. ſilr ſenſibile nō ē p̄priū dei (ſe dīna) niſi iſta accipiant̄ ut diſciplinæ aptitudines p̄nt̄. ſicut ſepe in p̄metarijs p̄dicabiliſiſ et perribiſpani dictum est.

Aſtruēti at ſi reliquoꝝ q̄ ē diuerso diuīdūt̄ tur qdlibet ſumptū ē p̄priū ſinguli eoꝝ que ē diuerso diuīdūt̄. Nā reliquū erit hui⁹ pro p̄priū cui⁹ positiū ē nō c̄. p̄priū. vt q̄m pruden-

Quintus liber

rie ē p̄riū q̄ se natā esse ratōnabilē virtutem
et aliaz v̄tutū sic vniuerscūisq̄ sumpte erit
tpantie p̄rium q̄ se natam esse concupiscibi-
lem virtutem esse.

Hic p̄t s̄ideratōz affirmatiū dices si subiecto q̄
ediverso dividūtur sive p̄ divisionē accipiunt cūlibz p̄
divisionē sūp̄tz ē p̄riuz ita q̄ singul̄ eoz m̄deat p̄riū
ediverso cuz assignato p̄rio diuersoz nū reliquiz p̄zi-
um q̄d cuz alijs eōrō diuersoz ē erit assignate sp̄i p̄riuz
Ex̄ est. vt si diuidāt v̄tutes p̄ modū sp̄i i prudētiā tē-
pātiā fortitudine. Et erigōne diuidāt posse motie aic̄ i
ronalez & cupisciblē irasciblēm p̄cipiates aliquāt rō-
ne si tūc p̄cedat q̄ prudētiā p̄riuz ē q̄ sit v̄t posse rōnal
p̄fici actuz seq̄tur tpantie p̄riuz q̄ nā sic p̄ se q̄ sit v̄t
tūc p̄fectō ad acrū & cupisciblē & fortitudino sit v̄t irasci-
bil posse q̄x p̄fectio illi posse l̄ ut planum fiat q̄d dc̄m
et si aia diuidāt vna divisione in mortale & immortale &
alia p̄ sensible & intellectuale. tunc si fūsibile est p̄rium
mortali & intellectuali sive intelligibile est p̄rium immortalis.

Dēin ex casib̄ destruēti q̄dē si casus non ē
casus p̄riū. neq̄ casus erit p̄rium casus. vt
qm̄ non eius q̄d est iuste p̄rium hoc q̄d bñ
neq̄ iuste. p̄rium erit bonum.

Hic p̄ ad cīmāndū p̄blema te p̄blema
ad casus p̄t scđo ad o p̄posita eoz ibi (Nō soluz autēz)
P̄ia s̄idera est ista si casus p̄positi p̄riū nō est p̄riuz
casus subiecti assignati. tunc seq̄t q̄ nec i p̄posito casus
erit p̄riuz casus. Ex̄ est. vt si bñ nō est p̄rium iuste. nec
bonum erit p̄rium iuste.

Construēti at si casus ē p̄riū casus. Hā & ca-
sus erit p̄riū casus. vt qm̄ hoīs ē p̄riū gres-
sibile bipes & hoī erit p̄riū gressibili bipedi-
dici. Nō solū at̄ i eo q̄ dc̄m ē b̄z casus ē & side-
rādū b̄z et̄ i oppositis quēadmodūt in pōrū
bus locis dictum est prius.

Hic p̄t s̄ideratōz p̄structiū dices. q̄ op̄oito est v̄tē-
dūz vt si casus ē p̄riū casus tūc nō nō i eo. vt si hoīs
p̄riuz ē gressibile bipes ē tunc hoī. p̄riuz erit gressibile
bipedī dici b̄z casus dicitur & gradiblē bipedalē dicatur.
Hec at̄ s̄idera n̄ tm̄ vt d̄. p̄ est i o p̄posito. h̄i in materia
op̄oitoz quēadmo in pōrū loci dc̄m ē v̄bi agebat te
casu. si em̄ ē q̄d est iuste fieri. p̄rium est benefici. tunc
euia q̄d est iuste fieri est male fieri.

Destruēti q̄d si o p̄positi casus n̄ ē p̄riū op-
positi casus. neq̄ i o p̄positi casus ē p̄riū op-
positi casus. vt qm̄ nō ē p̄riū eī q̄d iuste q̄d
bene. neq̄ iniuste erit p̄rium.

Hic p̄t s̄ideratōz destruciū dices si o p̄positi
casus p̄riū n̄ ē p̄riū o p̄positi casus tūc neḡ i p̄posito.
p̄positi casus ē p̄riū o p̄positi casus. ex̄ est. vt si ē q̄d ē iuste
fieri. p̄riū n̄ ē bñ fieri. tūc neq̄ iniuste erit. p̄riū q̄d m̄le fieri.
Construēti hoī si o p̄positi casus ē p̄riū o p̄positi
casus n̄ & o p̄positi casus erit p̄riū o p̄positi
casus. vt qm̄ bñ ē p̄riū optimum & mali p̄-
rium est pessimum.

Hic p̄t p̄structiū s̄ideratōz dices q̄ p̄structiū ē p̄ op-
pōt̄ s̄ideratōz p̄dca. si casus o p̄positi p̄riū ē casus alter-

rī o p̄positi. tūc i p̄posito casus isti o p̄positi ē p̄riū casūl,
li o p̄positi Ex̄ est. vt si hoī p̄ se p̄riū est ē optim & mali
p̄riū erit pessimum & formādo ex̄ formalē i casib̄ tē dice-
re si opti ē ē casus hoī p̄ se pessū ē ē casus mali p̄ se.
Dēin ex̄ bis q̄ s̄ilr se b̄z n̄ ē p̄riū eī q̄d s̄ilr se b̄z erit p̄riū vt
qm̄ s̄ilr se b̄z ad faciēdū edificiū edificator &
medic⁹ ad faciēdū saitātē. n̄ ē medici p̄riū fa-
cere saitātē. nec edificator̄ erit p̄rium face-
re edificium.

Hic p̄t s̄ideratōz ad cīmāndū p̄blema te p̄blema
te p̄ locū a p̄portōib⁹. Et p̄t tres s̄ideratōz. P̄ma ē p̄
pādo duo p̄dicā ad duo s̄bctā. Et ē p̄ma s̄idera ista. si
sunt q̄tuoz q̄p p̄m se b̄z ad scđz scđz ad quartū. tūc si scđz
nō ē p̄riū p̄m. nec quartū erit p̄riū etī. q̄ si q̄d s̄ilr se
b̄z eī q̄d s̄ilr se b̄z n̄ ē p̄riū. neq̄ q̄d s̄ilr se b̄z eī q̄d si
m̄l se b̄z erit p̄riū. H̄i q̄d s̄ilr se b̄z eī q̄d s̄ilr se b̄z erit
p̄riū. vt qm̄ s̄ilr se b̄z medic⁹ ad p̄fectiū ē ē sa-
nitātē & gymnīstes ad p̄fectiū euechie. Et at̄
p̄riū gymnīst̄ p̄fectiū euechie. p̄rium erit &
medici p̄fectiū sanitatis.

Hic p̄t s̄ideratōz p̄structiū volēs q̄ p̄struēti oppo-
si-
to m̄ v̄tētū est sic. si id q̄d s̄ilr se b̄z ē p̄riū. Et ē s̄ilr se b̄z
medici ad p̄ficiōz a p̄cio iūrūtātēlēl gymnīstes ad p̄-
fectiōz euechie. S̄ gymnīst̄ p̄riū ē ē p̄fectiū euechie. q̄
medici p̄riū erit p̄ficiōdō facere saitātē sive q̄p p̄fectiū
sit saitātē. Pro redarātōz istī exēpli nōn ē b̄z dīz. All-
tū q̄ gymnīstes a q̄d gymnasī idē est q̄luctator i atī-
quis v̄rib⁹ fuit victor i cursib⁹ pugnis & ludis mḡ. q̄
sic d̄t v̄ctorin̄ iūtūta fuert ad euetatōz corpī. excita-
tēz calorē & s̄btilatōz s̄aguis. vt iōa dispoēt tētātē
carnis corpī p̄fuet. tō a rte ad b̄z idiguit q̄ v̄ pugnas
ludos & lucas iūtūta. t̄ q̄z q̄b⁹ & v̄bi q̄libz sibi v̄tles
exercent luctas i corpī. Apud mertes & pigros iūtūta
laxaf caro & nocivū recipiat v̄ luxū. t̄ a se ipellere n̄ pos-
sit q̄ calorē etētātē sic fuit i stadijs cursus & et̄ eq̄ cur-
sus peripodromiū rocat̄ & tripudiu. & h̄mōi p̄ tec̄ p̄f-
uabant corpora ne cakēsiam incurrent.

Dēin ex̄ bis que sic se b̄z destruēti quidē si
q̄d sic se b̄z eī q̄d sic se b̄z n̄ ē p̄riū. neq̄ hoc
q̄d sic se b̄z erit p̄riū. Si at̄ eī q̄d sic se b̄z
q̄ldē q̄d sic se b̄z ē p̄riū. eī nō erit p̄riū. cur-
ius positū ē ē p̄riū. vt qm̄ sic se b̄z prudētia
ad pulchry & fedū. eo q̄ disciplia v̄trūs q̄ eo
rum est. Non est autem p̄rium prudētiae dis-
ciplinam ē ē pulchritudinem non erit eī p̄riū
disciplinaz esse fedī. Impossibile est em̄
idē ē pluriū p̄rium. Construēti vero n̄sibil
locus iste v̄tles. Nam q̄d sic se babet vnum
ad plura congatur.

Topicos

Hic pbs docet spare vnuū pprīū ad duo s̄biecta p si, mūlem pportionem. Dicēs q̄ sp̄ciendū est et bis s̄biec̄tis q̄ s̄becto est simili s̄becto. si qd̄ sic loco est s̄b̄t s̄b̄t nō est pprīū s̄biectū eius qd̄ simili s̄b̄t tunc nec in pposito qd̄ sic se habet ad idem pprīum. Si at eius qd̄ sic se b̄t in simili habitudine est, pprīū eius qd̄ sic se b̄t tunc sedetur q̄ idem pprīum qd̄ est poris s̄biecti pprīum non ē pprīū sedidi s̄biecti ad qd̄ similiter se habet sic ad p̄mū qd̄ positiū fuit pprīum eius. Et ratio est q̄ idem pprīum non potest eēduoy s̄biectoy sp̄e differentiū. Exemplū hūus ē qm̄ sic se habet prudentia ad pulchritudinē morib⁹ feduz eo qd̄ disciplina virtutis eoz est. Nō est autē prudentia disciplinā ē fedū. Si vero est, pprīū prudentia disciplinā ē se pulchritudinē quitur q̄ non sit pprīum eius disciplinā esse fedū. Quia īm̄ possibile est plurimēesse pprīum eo q̄ cū plurib⁹ non p̄t conuerti. Et sic locus iste non valet constructiue eo q̄ p̄mū pprīū ad plura s̄biecta sp̄at̄, pprīū autē vnuū nō p̄t esse plurū s̄biectoꝝ si ponatur destruunt̄ pprīum.

Deinde destruenti quidem si qd̄ p̄mū ē dicitur. Ne q̄ em̄ corrūpi eius qd̄ p̄mū corrūpi neq̄ gnari eius qd̄ p̄mū gnari d̄r erit pprīū vt qm̄ non est pprīū hōis ē aial-neq̄ eius qd̄ ē hōis generari erit pprīū gnari aial-neq̄ ei⁹ qd̄ est hominē corrūpi erit pprīū corrūpi aial-eodē at modo accipiedū est et ex gnari ad ē et corrūpi et ex corrūpi ad ē et gnari. quēadmodum dcm̄ ēnūc ex esse ad gnari et corrūpi

Hic pbs docet terminare pblema te p̄ locuꝝ a generatione corruptione et p̄mo conit de loco p̄siderationē p̄ncipalem sc̄o incidentalem ibi (Deinde inspicie dum est) Quo ad p̄mū vult pbs q̄ destruenti inspicie dum est ad esser generari non esser corrūpi. q̄ si illis qd̄ dicit p̄mū ē generati. nō est pprīū et qd̄ dicitur p̄mū ē gnatum. sūc nec illud qd̄ dicitur p̄mū gnari erit pprīū eius qd̄ dicitur p̄mū generari et similiē d̄m̄ est te corrupto et corrūpi. Ex hui⁹ vt qm̄ nō est bōis pprīū qm̄ est actu in re p̄ natura ē aial. ē p̄mū ad ipsum ergo nec eius qd̄ ē hominē generari erit pprīum generari animal. neq̄ erit qd̄ est bōis corrūpi erit pprīū corrūpi aial b̄ erit p̄mū

Construenti autē si eius qd̄ est p̄mū ē positiū. pprīū ē qd̄ b̄z ē positiū ē. Hā et ei⁹ qd̄ p̄mū gnari d̄r erit b̄ qd̄ b̄z gnari d̄r pprīū et ei⁹ qd̄ b̄z corrūpi. b̄ qd̄ b̄z corrūpi ē assigntuz. vt qm̄ hōis ē pprīū ē mortale. Et qd̄ ē gnari hōiem erit pprīū gnari mortale. Et qd̄ ē corrūpi hominē corrūpi mortale. Eod at mō accipiedū ē et ex generari corrūpi adeēt ad ea q̄ ex his sunt velud in destruenti dictum est.

Hic p̄t p̄sideratōes oposita dices q̄ destruenti op̄posito vtedū ē sic sc̄z si ei⁹ pprīū qd̄ b̄z ē positiū ē. pprīū ē s̄biecti qd̄ b̄z ē positiū ē tuc erit pprīū. Et rō ē q̄ e⁹ qd̄ p̄mū gnari positiū ē erit b̄ pprīū. qd̄ b̄z gnari d̄r. et e⁹ qd̄ p̄mū corrūpi positiū ē erit b̄ pprīū. qd̄ ē assigntum. Ex hui⁹

est ut bois accepti b̄z ē pprīū est ē mortale ergo ē qd̄ ē gnari hōiem. pprīū est gnari morale. Et qd̄ ē corrūpi hominē est pprīū corrūpi mortale. Et eodem modo accipiedū ē ecōversor et ex gnari corrūpi arguendo ad esse et ad ea p̄pria q̄ ex eis sunt in construendo velud dictum est in destruendo.

Deinde inspiciedū ē i spēm p̄positi destruenti qd̄ si spēi nō īne aut si nō p̄mū b̄ p̄mū qd̄ d̄r illud ē pprīū assigntū ē. Hō ei erit pprīum qd̄ positiū ē ē pprīū. vt qm̄ eidem homini non ē quiescere in eo q̄ homo est. sed in eo q̄ sp̄es non erit hominis pprīum quiescere.

Hic p̄t vna p̄sideratōes sp̄iale p̄ ideas platonicas et ista p̄sideratō. Si aliq̄ assignt pprīū alioī sp̄ei. et illud pprīū nō īne illi b̄z ē qd̄ b̄z i materia b̄z naturaz aut si nō īne sp̄ei b̄z b̄z qd̄ d̄r illud qd̄ ē assignt pprīū. tunc nō erit pprīū qd̄ assignt ē pprīū. Ex ē vt eod b̄z qd̄ b̄z ē ēi p̄sp̄ei qd̄ ē q̄ descerere b̄ ē imo b̄ile ē t̄p̄mū b̄ ē i natura et i materia et i gnari et corrūpi. b̄ ē ēi homini īq̄tum est species et gnari et corrūpi a materia ē patet. q̄ non est descerere pprīū hominis.

Construenti at si spēi īne. et p̄mū b̄ īne qd̄ d̄r d̄ illo ē positiū ē ē pprīū. Erit ei pprīū qd̄ possitū ē ē pprīū. vt qm̄ īe cīd aiali et aia et corpe p̄positū ē ē. et ī eo qd̄ īne aiali hoc erit aia lis pprīum ex anima et corpe p̄positū ē ē.

Hic p̄t p̄sideratōes struciuꝝ dices q̄ destruenti op̄posito vtedū ē hac p̄sideratō. vt si pprīū assignt īne sp̄ei et b̄z q̄ pprīū d̄r siue p̄p̄d̄ eod assignt s̄becto ē s̄biecti p̄sideratō est ē pprīū. tūc erit pprīū qd̄ aduersari dixit nō ē pprīū. Et ē vt eod aiali qd̄ i materia et i natura ē. vt pprīū erit aia et corpe ē p̄p̄mū īne i eo qd̄ eod aiali b̄z ē i natura ēi est. H̄i ḡt erit pprīū aiali p̄sideratō sc̄z ē ex aia et corpe.

Dein ex magis et min⁹ p̄mū qd̄ destruenti si qd̄ magis ē qd̄ magis nō ē pprīū. neq̄ qd̄ min⁹ ē qd̄ min⁹ erit pprīū. Neq̄ qd̄ min⁹ qd̄ min⁹ neq̄ qd̄ maxime. neq̄ qd̄ siplis ē qd̄ siplis. vt qm̄ n̄ ē magis colorari magis corporis pprīū erit. neq̄ min⁹ colorari min⁹ corporis pprīū erit. neq̄ colorari corporis oīno. Hic p̄t p̄sideratōes ad t̄māndū pblema d̄r p̄ sp̄icie ad magis et min⁹. et p̄t p̄les p̄sideratōes. P̄tā siue b̄z q̄ magis min⁹ p̄p̄t ad simplis. et sc̄o b̄z q̄ magis min⁹ p̄p̄t ad sc̄iūtē. P̄tā i p̄sideratō ē ista si aliq̄ p̄tū acceptū b̄z magis nō ē pprīū alioī s̄biecti et acceptū b̄z magis min⁹ p̄p̄t acceptū b̄z min⁹ ē pprīū custoī s̄biecti acceptū b̄z min⁹ neq̄ acceptū b̄z maxime neq̄ acceptū siplis. Et ē vt si magis colorari min⁹ corporis erit pprīū. neq̄ colorari min⁹ corporis oīno et simplis erit pprīū ē qd̄ ē simplis corpus oīno

Construenti at si qd̄ magis ē qd̄ magis ē p̄p̄t. Hā qd̄ min⁹ ē qd̄ min⁹ erit pprīū. et qd̄ minime eius qd̄ minime. Et qd̄ maxime ei⁹ qd̄ maxime. et qd̄ siplis ē qd̄ siplis. vt qm̄ magis yūt̄ magis setire ē pprīū. et min⁹ setire min⁹

Quintus liber

vniuersitatis p̄riū erit. et ei⁹ qđ marie qđ maxime
et ei⁹ qđ mīme qđ mīme. et eius qđ simplr qđ
simpliciter.

Hic pot̄ p̄sideratōez p̄structiuā volēt qđ vtendum est illa
opposito mō. vt si illud qđ maḡ videat esse. et ei⁹ qđ maḡ vi-
deat et s̄bctn̄ est. p̄riuz seq̄tur et quid qđ min⁹ videat esse
p̄riū. et qđ min⁹ videat esse s̄bctn̄. est. p̄riū. et qđ mīme
videat et qđ min⁹ videat et s̄bctn̄. et qđ maxime
est. p̄riū. et qđ maxime est. et qđ simplr. et qđ simplr. ita qđ
sp̄ p̄dicatuz acceptuz cuz maḡ est. p̄riū s̄bcti cum ma-
ḡ. et p̄dicatuz acceptuz cuz min⁹. p̄puib̄ s̄bcti acceptuz cuz
min⁹. et p̄dicatuz acceptuz cuz maxime. p̄pū s̄bcti acceptuz cuz
marie. et idē p̄dicatuz acceptuz cuz cum mīme est. p̄pū
cūsde s̄bcti acceptuz cuz mīme. et idē p̄dicatuz acceptuz
simplr erit. p̄riū cūsde s̄bcti acceptuz simplr. Ex⁹ hui⁹
est. et maḡ vñet maḡ sentire est. p̄riū. et min⁹ vñet. p̄
puib̄ est min⁹ sentire. et ei⁹ qđ est maxime vñet. p̄riū. et max-
ime senties. et ei⁹ qđ est mīme vñet. mīme senties est. p̄riuz
ra⁹ qđ est simplr vñet. p̄riuz est simpliciter sentient.

Et et eo qđ simplr ad eadē est p̄siderādū.
Destruēti qđē si qđ simplr ei⁹ qđ ē simplr n̄
ē p̄riū. nez ei⁹ qđ maḡ. et ei⁹ qđ maḡ. nez qđ
min⁹. et ei⁹ qđ min⁹. nez qđ marie ei⁹ qđ marie
nez qđ mīme ei⁹ qđ mīme erit. p̄riū. vt qđ
nō ē bois. p̄riū studiosū. nez qđ maḡ. bois
maḡ studiosū erit. p̄riū. Destruēti at si qđ s̄v-
pl̄. et ei⁹ qđ simplr. et p̄riū. Hāz h̄ qđ maḡ. et
qđ maḡ. et qđ min⁹. et ei⁹ qđ min⁹. et qđ marie
ei⁹ qđ marie. Et qđ mīme ei⁹ qđ mīme erit. p̄
riū. vt qđ ignis ē. p̄riū. sursū ferri. h̄ naturā.
Et maḡ ignis. p̄riū. maḡ sursuz ferri. h̄ naturā.
Eodē at mō p̄siderādum ex alij̄ ad
ōna huiusmo di.

Hic pot̄ alia p̄sideratōez restriktiuā dices si aliqđ p̄di-
catuz acceptuz simplr n̄ est. p̄riū alia s̄bcti acceptuz sim-
plr tūc nec idē p̄dicatuz acceptuz cuz maḡ est. p̄riuz ei⁹ s̄b-
cti qđ est acceptuz cuz maḡ. nec idē p̄dicatuz acceptuz cuz
min⁹. et p̄riū s̄bcti acceptuz cuz min⁹. nec idē acceptuz cuz
marie. p̄riū acceptuz cuz marie. nec idē acceptuz sim-
plr erit. p̄riuz s̄bcti acceptuz simplr. Ex⁹ est. vt ignis. p̄
puib̄ est sursuz ferri. h̄ naturā. h̄ maḡ ignis. p̄riū erit
maḡ sursuz ferri. h̄ naturā. et eodē p̄siderādū ē in oib̄
aliqđ sp̄ādo maḡ ad maḡ. et min⁹ ad minus. maxime
ad maxime. et simpliciter ad simpliciter.

Secūdo at destruēti quid. si qđ magis ē
nō ē ei⁹ p̄riū qđ magis nez ei⁹ qđ min⁹ eius
qđ min⁹ p̄riū erit. vt qđ magis ē p̄riū aial⁹
sentire. qđ homis scire. n̄ ē at aial⁹ p̄riū sentire
non erit. p̄riū hominis scire.

Hic p̄ sp̄ādo duo p̄dicā duob̄ s̄bcti. et est p̄ma p̄siderādō
restriktia. Dicit iḡē p̄o restrikti p̄siderādū. si sint qđ
tuor̄ ēm̄. duo p̄dicā. et duo s̄bcti. tunc si qđ maḡ videat. p̄
puib̄ p̄mi qđ quart⁹ eti⁹. tunc si sc̄s n̄ est. p̄riuz p̄mi nec
quare⁹ erit. p̄riuz eti⁹. et t̄ p̄ illa maria. Si illud qđ ma-
ḡ videat inesse nō inest nec illud qđ min⁹. Ex⁹ est. vt ma-
gis ē p̄riuz aial⁹ sentire. qđ bois scire. eo qđ sentire seq̄tur

ōcasal. scire at nō seq̄e ōnez boic̄. Si sentire non est. p̄riū
um aial⁹ differentia. ergo non erit scire p̄riū tomis
cōsequentiā t̄ p̄ locum a maiori ut dictum est.

Destruēti at si qđ min⁹ ei⁹ qđ min⁹ est. p̄riū.
Nār qđ magis ei⁹ qđ maḡ erit. p̄riū. vt
qđ min⁹ ē p̄riū bois māsuetū naturā qđ aia
lis viuere. Est autem p̄riū bois māsuetū
natura qđ erit. p̄riū animalis viuere

Hic dō qđ p̄strucere volēt ut h̄z hac p̄sideratōe p̄ locum a
mōzib̄ si illud qđ est min⁹ est. p̄riū ei⁹ qđ est min⁹. tunc
ei⁹ qđ maḡ erit. p̄riū ei⁹ qđ maḡ est. Ex⁹ vt min⁹ videat. p̄
puib̄ bois ē māsuetū naturā qđ viuere. ipl̄ aial⁹ man-
suetū naturā ē. p̄riū bois. qđ se erit. qđ viuere sit. p̄riū aial⁹

Tertio h̄o destruēti qđē si c̄ magis est. p̄
p̄riū nō ē. Neq̄ ei cui⁹ min⁹ est. p̄riū erit eius
p̄riū. si at illius ē p̄riū. nō erit hui⁹ p̄riū.
vt qđ colorari magis superficie qđ corporis est
p̄riū. Hō ē aut̄ superficie. p̄riū. nō erit corporis
p̄riū colorari. si h̄o ē superficie. p̄riū. nō erit
corpis. p̄riū. Destruēti vero nulli ē loc⁹ vñil⁹.
Impossibile est em̄ idem plurū. p̄riū esse.
Hic p̄ pot̄ alia p̄sideratōez qđ sumū p̄s. p̄atōez vñis
p̄dicati ad duo s̄bcti h̄ maḡ. et min⁹. et ē ista. qđ destruēti
p̄siderādū ē si ei⁹ c̄ maḡ aliqd̄ videat. et p̄riū nō est. p̄riū
illius tunc eti⁹ erit. p̄riū ei⁹ cui⁹ min⁹ videat esse. p̄riuz
Ex⁹ est. vt colorari maḡ videat esse. p̄riū superficie. qđ cor-
pis. nō est. p̄riū superficie. ipl̄ nō erit. p̄riū corporis. De-
struēti vero nō est locus hic vñil⁹. qđ non seq̄tur si sit su-
perficie. p̄riū qđ et sit corporis. ratio at qđ nō est vñil⁹ con-
struēti ē. quia impossibile est vñi plurū esse. p̄riuz. et
si construēti vñis esse. p̄riū non pot̄ magis. mi-
nus construēti alterius esse. p̄riū.

Quarto destruēti qđē si qđ magis ē p̄riū.
nō ē p̄riū. nez qđ min⁹ est ei⁹ p̄riū. erit
p̄riū. vt qđ magis ē p̄riū aial⁹ sentire. qđ p̄t̄
bile. non ē autem animalis sentire. p̄riū. non
erit animalis p̄t̄bile. p̄riū.

Hic p̄ sp̄ādo duo p̄dicā ad vñi s̄bcti. et ē ista p̄sideratio
restriktia. si sint tres ēm̄. duo videat p̄dicā. et vñi s̄bcti. et
vñi illoz p̄dicatoz maḡ videat ē. p̄riū illi⁹ s̄bcti qđ
reliqui. si illi⁹ qđ maḡ videat inē nō inē. nec illud qđ
min⁹. Eu⁹ ex⁹ est. vt sentire vñi maḡ. p̄riū aial⁹ qđ p̄t̄bile
ē. n̄ ē aial⁹ p̄riū sentire. qđ n̄ ē ei⁹ p̄riū p̄t̄bile esse.
Destruēti at si qđ min⁹ est. p̄riū ei⁹ est. p̄riuz.
Hāz qđ magis ē ei⁹ p̄riū erit. p̄riuz. vt qđ
min⁹ est. p̄riū aial⁹ sentire. qđ viuere. Est at ai-
mal⁹ sentire. p̄riū erit aial⁹ p̄riū viuere.
Hic pot̄ p̄sideratōez p̄structiuā p̄ lochi a mōre. dices si
ter duo p̄riū alia s̄bcti. qđ min⁹ videat ē. p̄riū ē
p̄riū. et illud qđ maḡ. Ex⁹ ē. vt min⁹ videatur. p̄riū aial⁹
sentire. qđ viuere. ergo si sentire est. p̄riū animalis. seq̄
tur etiam qđ viuere sit. p̄riū.

Deinde et his qđ similiter insunt. p̄riuz
quidem destruenti si qđ similiter est. p̄riū
non est. p̄riū illius cuius similiter ē. p̄riū

Topicos

Neque ei quod similiter est p*priū*. erit illius cuius si
milit est p*priū*. ut quoniam silt est p*priū* concupiscibilis
concupiscere. et rōnal' rōcinari. Nō est p*priū*
concupiscibilis concupiscere. non erit ratiocina-
bilis p*priū* ratiocinari.

Dicit p*toz* emicare p*blēma* de p*priū* p*loci* a s*lib*o. et
p*poit* p*sideratōes*. scd*o* p*poit* d*īaz* int p*sideratōes* sum-
ptas p*loci* a s*lib*o. et p*sideratōes* sumptas p*loci* a p*p*,
portionib*z*. Scd*o* ibi (Differt) Quo ad p*īm* op*at* duo p*p*,
dicata ad duo s*biecta*. et ista p*sidera*. Si sint q*ētuo*
et p*p* p*dicatū* videt silt inci p*ībco*. sic scd*o* p*dicatū* scd*o*
s*biecto*. t*ūc* si p*īm* p*dicatū* nō est p*priuz* p*mī* s*biecti*. nec
scd*o* p*dicatū* erit p*priū* scd*o* s*biecti*. Ex*īm* est ut sint iste
due p*oñe* concupiscibilis rationalis duo s*biecta* et duo p*pria*
earum sint concupiscere rōcinari. t*ūc* si nō est p*priū* concu-
piscibilis concupiscere nō erit p*priū* rōnal' ratiocinari.

Construēti vero si q*ōd* similiter est p*priū*. et p*priū*
hui*z*. c*ē* similiter est p*priū*. Nāz q*ōd* similiter est p*priū*. et p*priū* hui*z*. c*ē* silt est p*priū*. ut quoniam ē rōna-
bilis p*priū* p*prudēs*. et concupiscibile p*mī* p*trans*.
Est autem rationabilis p*mī* prudens. erit
concupiscibilis p*mī* p*trans*.

Dicit p*poit* p*sideratōes* p*struētiā* o*ppositorū* dicens si i p*p*
dic*ētuo*. p*īm* p*dicatū* ē p*priū* p*mī* s*biecti*. t*ūc* scd*o* p*p*
dicatū q*ōd* silt se b*z* ad v*nū* s*bcn* erit p*priū* scd*o* s*biecti*.
Ex*īm* est ut quoniam silt ē rōnal'. p*priuz* p*prudēs* et concupi-
cibilis p*īm* p*trans*. si ergo rōnal' potest p*īm* et p*se* est b*z* p*pru*
dērie tunc p*p* similitudine q*ē* veritatis concupiscibilis p*īm* et
p*se* p*trans*. hic est s*bcn* habitus p*trans*.

Secundo at destruēti q*ōd* si q*ōd* silt est p*priuz*. nō est
p*priū* e*ī*. Ha*z* neque q*ōd* silt est p*priuz* erit
p*priū* eius. ut quoniam silt est hominis p*priū* vide-
re audire nō est at p*priū* hominis videre er-
go nō erit p*priū* hominis audire.

Dicit p*ponit* scd*o* p*sideratōes* p*struētiā* p*trans* duo
p*dicata* ad v*nū* s*bcn*. dicens si duo p*dicata* silt se h*nt*
ad v*nū* s*bcn*. tunc si v*mī* illor*z* q*ōd* silt se b*z* ad s*bcn* s*icre*
liqui*nō* ē p*priuz* se*ī* p*ne* reliqui*z* p*priuz* erit. Ex*īm* est
similiter est dominis p*priū* videret audire. si ergo vide-
re non est p*priū* dominis. nec audire.

Construēti vo*z* si q*ōd* silt ē e*ī* p*priū*. ē p*priū*.
Nāz q*ōd* silt ē e*ī* p*priū* erit p*priū*. ut quoniam silt
p*priū* a*ie* p*te* e*ī* concupiscibile ē p*mī* rōnabi-
le p*mī* erit p*priū* a*ie* erit. p*priū* anime p*te*
eius rationabile p*mī*.

Dicit p*poit* p*sideratōes* p*struētiā* dicens si v*mī* eo*z* q*ōd* silt se
b*z* ad s*bcn* ē p*priū* se*ī* q*ētuo* q*ē* ēt silt ē p*priū* p*te*
tis a*ie* e*ī* concupiscibile ē*ī* et rōnabile*z*. Est at p*priū* a*ie* p*te*
e*ī* ē*ī* concupiscibile*z*. q*ē* erit p*priū* a*ie* p*te* rōnabile*z*.
Et d*ī* not*āt* (p*mī*) q*ē* hi act*ī* p*ī* s*bcn*. scd*o* s*bcn* a*ie* ter-
tio tot*ī* bo*z*. q*ē* p*ponaz* s*bcn* a*ie* et p*alām* dominis.

Tertio vo*z* destruēti q*ōd* si c*ē* silt ē p*priū*
nō ē p*priū*. neque ei c*ē* silt ē p*priū* erit p*priuz*.
si vo*z* ill*ī* ē p*priū*. nō erit alteri*z* p*priū*. ut quoniam

vitere silt ē p*priū* flāme et carbōis. nō ē at p*pro*
priū flāme vtere. nō erit carbōis p*priū*. si at
est flāme p*priū* nō erit carbōis p*priū* vtere.
Construēti aut̄ locus hic non est utilis.

Dicit p*poit* p*sideratōes* p*struētiā* p*loci* a silt p*gādo*
v*nū* p*dicatū* duob*z* s*bcn*. dicens si idē p*dicatū* silt se ha-
bit ad duo s*biecta* t*ūc* si nō ē p*priū* ill*ī* s*biecti* nec alteri*z*.
Et rō ē q*ē* q*ē* nō p*ē* v*nū* p*priuz* diversor*z* s*bcn*. q*ē* sic es*ī*
co*er* nō p*priuz*. Ex*īb* est ut quoniam silt flāme ē vtere et car-
bois si nō ē flāme vtere g*ē* nec carbois. nō sed es*ī* flāme est
p*priū* vtere g*ē* carbois ē p*priū* vtere. p*pe* d*īaz* c*āz* et g*bic*
loc*nō* ē utilis struēti loc*ī* est p*structiūe* arguent*ī*.

Differt at q*ē* ex silt h*ntib* se ab eo q*ē* ex
bis q*ē* silt inst*ī*. q*mī* h*ī* q*ē* f*ī* p*portionē* sum*ī*
non in eo q*ē* inest aliquid t*mī* p*sideradū*. ill*ī*
aut̄ ex eo q*ē* inest alicui*z* p*patum*.

Dicit p*poit* d*īaz* in loc*ī* a p*portionē* loc*ī* silt se ha-
bit*ī*. dicens q*ē* i loc*ī* a p*portionē* nō arguit p*es* inē*ī* lo-
ci q*mī* b*sumiē* f*ī* p*portionē* ad aliud. S*ī* loc*ī* a sum*ī*
ter se habet*ī* s*īt* p*es* b*z* q*ē* aliqd p*patu* aletri inē*ī* alicui*z*

Ei*n* destruēti q*ōd* si p*ptate* p*priuz* assig-
nās et ad h*ī* q*ōd* nō ē p*priū* assig*āt* po-
test*ē*. nō p*rigēt* q*dēptate*. ei q*ōd* nō ē inē*ī*
nō erit p*priū* q*ōd* positū est ē*ī* p*priū*. ut quoniam q*ē*
dixit aeris p*priū* spirabile. p*ptate* q*ōd* assigna-
uit p*priū*. Ha*z* h*mōi* ut spirari spirabile ē.
assignauit a*er* ad hoc q*ōd* non ē p*priū*. naz
cū non est a*ial*. q*ōd* spirare natum ē aera. p*tin*
git a*er* esse. nō t*mī* cū nō est a*ial* posse ē spirar*ī*
re. q*ē* nec aeris erit p*priū* h*mōi*. ut spirari
posset cū a*ial* nō erit p*priū* h*mōi* ut spirar*ī*
re. non ergo erit aeris p*priū* spirabile.

Ste est quintus v*ltimus* tractatus bu*ī* quin-
ti. In quo philosop*hos* docet terminare p*blēma*
p*priū* contracti ad potestatē tractum et fin*ī* sup*abundā*
tiam dictum. Et ponit duas considerationes p*ncipales*. Scd*o* tangit*ī* s*bcn*. (Deinde destruēti)
Prima consideratio est. Si aliquis potestatē assignans p*priū* s*bc*
iecto existente in re*z* natura p*priū* vero non existente et
illi s*biecto* assignauit p*priū* q*ōd* non est vel q*ōd* potestatē
est non contingēt. hoc est p*ptate* q*ē* non est et quā contin-
git non esse id q*ōd* non est. eo t*mī* cui inē*ī* p*priū* existē-
tunc non erit p*priū* q*ōd* positū est non esse p*priū*. Ex*īm*
emplum bu*ī* est ut qui dixerit aeris p*priū* q*ē* spi-
rabilis i*nspirabilis* sit fin*ī* actum. assignauit p*priuz* q*ōd*
solum potestatē passiva est p*priū* q*ē* non ducit*ī* actū
nisi p*aliquid* actuum et spirans. Nam bu*ī* modi ens
q*ōd* est vel spirabile ut spirari possit aliquo actio spi-
rante spirabile est et dicitur. Assignauit aut*ē* ad hoc q*ōd*
non est vel potest non esse p*priū* quā cum non est ani-
mal q*ōd* spirare natum est aera contingit. siue possibile ē
aerem esse. non tamē possibile est aerem spirare acut*ī* pe-
cum non est animal spirans. p*ter* q*ē* non erit p*priū*
aeris bu*ī* modi q*ē* est spirari vel spirabile esse. tamē a-
nimālis non erit p*priū* spirare. non ergo erit p*priū*
aeris spirabile esse.

Sextus liber

Lōstruēti āt si p̄tāte assignās p̄priū, ā ad hoc qđ ē assignauit p̄priū. aut ad h̄ qđ nō ē p̄tāte p̄tāte ei qđ nō ē inēcē erit ei p̄priū qđ positiū ē nō eē p̄priū. vt qm̄ q̄ assignauit p̄priū entis. pati aut facere p̄tāte assignans p̄priū ad h̄ qđ ē assignauit p̄priū. Nā cū ēs ē ē possibile pati. quid aut facere erit. Quare p̄priū entis erit possibile pati quid ā facere. Hic p̄tātē p̄sideratōez p̄structiūa p̄tātē o p̄pōtā dices sī p̄pōz assignat p̄tāte alicui s̄bcō. qđ nō p̄tātē iſeſ illi. Ibi cō manēt ī rēz natura. tūc tāle p̄priū ē qđ nō ēt opia^m ēt p̄priū. Lūl^m est. vt si q̄s assignauit p̄priū enti. simpli qđ possibile ē pati l̄ facere qđ ēt s̄bcō. p̄priū ē simpli ēt tōc ētāte q̄dēz assignās p̄priū adhuc assignat p̄priū ad h̄ qđ ēt. nō tñ enī qđ actu ēt. p̄rūt possibile pati face re erat aliquid p̄priū. Quia cū enī ētūc ēt possibile pati aut facere aliquid. Ḡ p̄priū entis erit qđ possibile ēt pati aliquid ē facere. Enī q̄s assignat h̄ p̄tātē materie tūc nibil. p̄biter assignari. p̄priū qđ ēt potestate ēs ad subiectum ens actu.

Deīn̄ destruēti q̄dē. si supabūdātiā posuit p̄priū. Nō ei erit p̄priū qđ positiū ē eē. p̄priū. Accidit ei sic assignātib^m. p̄priū non ēt quo rōez nomē vēz ēt Corrupta ei re nibil mīn̄ erit rō. Nā corz q̄s alicui p̄priū marie in erit. vt si q̄s assignet ignis p̄priū corp^m leuisimū. Corrupto ei igne erit aliquid corp^m. qđ leuisimū erit. Quare n̄ erit ignis p̄priū corpus leuisimū.

Hic p̄tātē p̄sideratōez destruciūa q̄ ēt ista si a liqō p̄priū dēm p̄ supabūdātiā. p̄oat ēt. p̄priū alicui s̄bcō nō dicti p̄ supabundātiā. male ēfacta assignatio. Quia accidit sic assignātib^m. p̄priū nō vērā ētērōz de q̄ nō s̄bcōt et vēz. Quia corrupta re nibilomin^m vērā erit rō q̄ ēt. p̄priū. q̄ adhuc alicui aliquid p̄tātē qđ positiū fuit s̄bcōt. erit ipz. p̄priū marie. bēt p̄ supabundātiā. Ex^m est. vt si q̄s assignet ignis p̄priū ētē corp^m leuisimū corz. p̄pōz. nunc corrupto igne l̄ posito nō ētē. adhuc aliquid corp^m residuoꝝ ab igne leuisimū erit. vt tñ tūc nō erit. p̄priū ignis q̄ sit corpus leuisimū.

Lōstruēti āt si nō supabūdātiā posuit p̄priū. Erit ei h̄ b̄n̄ positiū p̄priū. vt qm̄ qui posuit hois p̄priū aial māsuetū natura. non supabundātiā assignauit p̄priū. Erit fm̄ hoc bene positiū p̄priū.

Hic p̄tātē calce libri p̄sideratōez p̄structiūa dicens siali quis nō assignauit p̄priū h̄ supabūdātiā b̄ ēt suplētū ḡdu tūc h̄. ex ea p̄tātē p̄priū bene assignatum.

Circa textum sūt dubia Prīmū est. Quō b̄ consideratō differt a quadā alia supius p̄tātē vbi dōn̄ fuit. q̄ oport̄ p̄siderare nedū sp̄z s̄bālternā. sed sp̄alissimā. Solutio consideratio supius posita referatur ad p̄priū sp̄z. t̄ interimitur p̄priū ibi si non p̄tātē bec consideratio specie. hic v̄ro iterimitur ex destruciōe subiecti inōtūz destructo subiecto adhuc potest existere

p̄priū. Ex^m est. vt destructo aere adhuc potest manere les uissimūz corp^m.

Secundum dubium est

Quō p̄priū nō d̄r ex eo q̄ p̄tātē iest. cum tñ ētale d̄ aptitudinē sic iest p̄tātē. So^m Alerti. aptitudō ē duplex. Una est actia. t̄ illa est actu. Alia ē passiva sumpta materiali. t̄ illa ē potentia t̄ nō actu. Qñ etiā iſlōfide/ ratōib^m v̄det vnuum p̄trarioꝝ. p̄bari p̄ reliqui nō ēt hoc īcōueniens q̄n vnu p̄trarioꝝ est causa alterius

Et tñ dēm sufficiat te expōne textuali quinti libri topicoꝝ. In quo ponunt p̄sideratōes pulcherrīc q̄ appli cate diuerſi materiis nō mediocrit̄ cuiuslibz studioſo ſunt veiles. q̄ etiā diuera exēpla moralia t̄ rōnalia fm̄ q̄ ex egit. p̄pōta p̄sideratōe declarata. t̄ q̄ h̄ liter sic t̄ p̄cētēs duo ordinarie legi nō p̄sueverūt in gymnasio agri pinens colonie. nec ī bursa disputari cū currat ī p̄tātēbus p̄sideratōib^m non curauit formatas p̄ſiōnes ex p̄pōto textui ſubiungere.

Jus aut̄ qđ ē circa definitōes negoti p̄tēs. It̄ quicq̄. aut ei qm̄ o/ nino nō ēt vēz dicere de quo no/ mēt rōez. Oport̄ ei hois defini/ tōez de oī hoie vera ēt. ā qm̄ ḡne extēt non posuit ī gen^m. v̄l nō ī cōueniēs genus po/ ſuit. Oportet em̄ qđ definitur in genus po/ nentem differentias addere. Nā marie eoꝝ q̄ ſunt in definitione gen^m v̄det definiti ſub/ ſtātiam ſignificare. Aut qm̄ nō p̄pria ēt defi/ nitio. Oportet ei definitōez p̄pria ēt quēad/ moduz p̄us dēm est. Aut si oīa q̄ dētā ſuit fa/ tienis nō determinauit. neq̄ dicit quid ēt ētē/ definiti. Reliquū autem p̄tēra q̄ dicit ſunt ſi determinauit q̄dem non bene autem.

Iste ēt sextū liber topicoꝝ. arētōtīlī quo p̄tēmī/ nat de mō tēminadi. p̄blema ſefinitōis. Et diuiditur ēt tuor tractat? In p̄tātē deſtruere ſefinitōes h̄ ſe. In ſecundo vocet ea interimere quo ad ſuas p̄tēs. t̄ ſpōlītēt quo ad ēmōs absolutoſ. In tertio facit idem quo ad ēmōs ſpōtātōis t̄ iſlōvībus. In quartō ſefiminat de ſefinitōib^m tōtōꝝ. iſlōvībus. Prīmū tractat h̄ ſabz. duo capitula. p̄mū ēt in quo vocet deſtruere ſefinitione quo ad eiū bonitatē. In ſcō quo ad eiū entitatem. Prīmū capitulum habet quatuor p̄tēs. In p̄ma p̄mittit ordinem dicendoꝝ. In ſcō ponit deſfectus in generali p̄ quos deſtruere ſefinitio. quo ad eiū bonitatē. In ētio. p̄ſequitur ſpecialiter p̄mū deſfectum. In quartō p̄ſeq̄ tur alios deſfectus. Quo ad p̄mū dicit. p̄ eiū negoſij dialectici qđ ēt circa ſefinitiones. quicq̄ ſunt p̄tē ſuue deſfectus. hoc est quicq̄ modis ſtingit interimere p̄blema ſefinitionis id est. p̄blema in quo q̄ritur an aliquid in/ ſit ut ſefinitio. Prīmo interimitur ſi de quo cūq̄ p̄dicatē nomen ſefinitionis non ēt vērā p̄dicare rationes ſuue ſefinitionem talis ſefiniti. t̄ doc modo interimitur p̄tātē ſefinitio ſi non inēt. quia oportet boniū ſuue rationem ſuue ſefinitionem vēram ētē de omni boniū. et eodē modo